

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

IR PRAEITĄ SAVAITĘ SUOMIAMS SEKESI RUSUS KARIAUTI

Šiaurėje didelis karas, vakaruose ramu

Suomijos-Rusijos karas praeitą savaitę buvo aktyvus. Suomiai netik gerai gynėsi, bet ir rusus puolė. Jie rusus atlaikė keliuose frontuose, o lėktuvais ir ant pačių įsiveržė į rusų žemę. Bet rusai sutraukė daugiau ir geresnių įgėjų ir išrodo, kad suomiai, jei nebus ganėtinai ir stiprios paramos iš kitur, negalės prieš rusų spaudimą atsilai-kyti.

Francuzų su angliais karia- vimas vakarų fronte pasirodė visiškai ramu. Bet jurose buvo nemažų judėjimų. Bloka- da tęsiasi tuo pačiu įsitempu- siu smarkumu. Stebėtojai gal- voja, ar karas vakaruose ir karas rytuose išsivystys į vie- ną didelį Europos konfliktą, ir kurioje pusėje kurios valsty- bės ims dalyvumą.

Rusų-suomių karas

Praeitą savaitę suėjo mė- nesis laiko, kai rusai užpuolė Suomiją. Kitaip sakant, jau mėnesis laiko, kai Stalinas pradėjo karą prieš Suomijos valdžią. O karą rusai pradėjo dėl to, kad diplomatinį būdą negalėjo gauti Suomijoj Stali- no norėtų koncesijų. Tuomet rusų raudonosios armijos ka- reiviai, tankos, kanuolės ir lėktuvai patraukė per Suomi- jos rubežius. Suomijos presi- dentas Kvosti Kallio paskelbė karo padėtį. Maskva, ignoruo- dama Helsinkijų vyriausybę, pasiskelbė "teikianti pagalbą Suomijos Demokratinėi Res- publikai", kurią pats Stalinas Suomijos parubėžius suorgan- izavo. Rusai pasmerkė Suomi- jos "buožes" ir pažadėjo žmo- nės išdalyti Suomijos dvar- nus. Išrodė, kad rusų karas prieš suomius bus "žaibinis" karas.

Nors buvo gundimi, bet Suomijos žmonės prieš savo valdžią nesukilo. Priešingai: suomiai griebėsi ginklų ginti savo nepriklausomybę. Suo- mijos taipgi nesuparaliziavo rusų staigus "griaustinio trenksmas". Ir rusai nepasi- rodė tokiais kariautojais, ko- kiais buvo vokiečiai prieš len- kus. Praeitą rugsėjo mėnesį vokiečiams ėmė tik septynio- lika dienų lenkus sutriuškinti. Su rusais atsitiko kitaip: iš- tisam mėnesiui praslinkus, jie randasi toje pat vietoje, iš- kur pradėjo. Kodel toks skir- tumas? Sakoma, rusai neturi gerų generolų, nes jų nema- ža Stalinas prašalino kuomet ėjo "čistka". Prie to, vokiečių ir rusų kariavimo aplinkybės nelygios. Vokiečiai į Lenkiją ėjo dar rudenį, kai buvo pa- lankus oras ir jiems neprisi- ėjo susitikti su "Generolu Zie- ma". Rusai tą "generolą" su- sitiko. Praeitą savaitę, kai ne- kuriose Suomijos dalyse šal- tis siekė iki 30 laipsnių žė- miau zero, rusai turėjo kovo- ti suomius. Todel "Generolas Ziemas" suomiams pagelbėjo ir jie rusus sulaukė visu fron- tu, pradedant Ladoga ežeru ir baigiant šiaurės vandenynu.

Naujas rusų generolas

Nepavykus "žaibo greitu- mu" Suomiją nugalėti, Stali-

nas prašalino vyriausią vadą ir jo vieton paskyrė naują vadą, generolą G. M. Stern. Tai generolas, kuris 1938 me- tais pasižymėjo Tolinuose Ry- tuose rusų-japonų "mažame kare". Tą karą rusai laimėjo. Gen. Stern už tai gavo Rau- donąjį Ordiną. Jis yra gimęs Kryme, rusų žeminiame re- zorte, šiltame krašte. Dabar tam "šilto krašto" generolui prisieina kariauti šaltame kra- šte. Jis yra dar tik 40 metų amžiaus žmogus, ir jam rei- kia susitikti su Suomijos ge- nerolu Baron Carl Gustav Emil Mannerheimer, kuris yra 72 metų amžiaus. Pastarasis buvo generolu Rusijoje dar prie caro. Kai apie 20 metų atgal bolševikai užpuolė Suo- miją, tai gen. Mannerheimer suorganizavo "Suomių Bal- tąją Gvardiją" ir bolševikus iš- gujo iš Suomijos. Dabar jis vės turi kovoti prieš rusus.

Šio generolo vardu Suomija yra pasibudavusi Manner- heimer fortifikacijos skersai Karelijos pussalį. Tai randasi tarpe ežero Ladoga ir Suomi- jos įlankos. O tai nemenkes- nės fortifikacijos už francuzų Maginot fortifikacijos ir vo- kiečių Vakarų sienos fortifi- kacijas. Rusai pradėjo karo pirmiausia puolė link tų for- tifikacijų. Jie ten jau nema- ža žmonių pradžė. Praeitą savaitę jie ypač smarkiai į tas fortifikacijas kalė. Rusai mat nori perkirsti Suomijos siau- riausią dalį toje vietoje. Bet nevyksta. O gal pavyks tik daugybę žmonių ten išžudžius. Tolinioje šiaurėje, kur šiuo laiku per dieną tik per dvi va- landas prieblandos šviesa, ru- sai buvo paėmė iš suomių Pet- samo sąsiaurą, išeinančią į jūrą. Buvo taipgi užvaldę Suomijos pietuose esančią ni- kelio kasyklų sritį netoli Nor- vegijos.

Sniego pugos ir dideli šalčiai

Bet Suomijoje pradėjo vis labiau šalti. Po to prasidėjo didelės sniego pugos. Tai pa- kenkė rusų kareiviams. Pa- kenkė jų tankams. Suomiai, pripratę prie šalto oro ir snie- go pūgų, pasinaudojo proga. Jie supukė rusus šiaurėje. Rytų pafrontėje suomių ka- reiviai ant pačių įsiveržė į rusų žemę. Miškų priedango- jė, jie pakenkė rusų reikmenų gabenimui. Suomių lėktuvai pradėjo bombarduoti rusų ge- ležinkelį, kuris jungia Leni- ngradą su Murmansku. O tai vienintelis link tolimosios šiau- rės geležinkelis, kuriuo rusai gabena savo kariuomenei ma- stą ir amuniciją.

Karelijoje žiema rusams ne- buvo tokia žiauri. Maisto ir reikmenų pristatymas čia lengvesnis, nes randasi neti- li Leningrado. Praeitą savaitę rusai susitaisė Viborg-Leni- ngrad geležinkelį, kurį suomiai buvo sugadinę kai traukėsi nuo rusų pradžioje karo. Da- bar rusai prieš Mannerheimer fortifikacijas pasiuntė dar 100,000 kareivių. Suomių tau- tai, susidedančiai iš apie 4,000,000 gyventojų, reikia ka- riauti su tauta, susidedančia iš apie 180,000,000 gyventojų. Tai tik nykštukas prieš didelį ACC.

milžina. Bet tas nykštukas kietas kaip riešutas — kol kas neįkandamas.

Gyvybėmis rusai daugiausia nukentėjo prie Mannerheimer fortifikacijų. Bet nemaža jų žuvo šiaurės pūgose ir šal- čiuose. Suomiai praneša, kad jau nemažiau 35,000 rusų už- mušta. O dar daugiau yra sužeista. Esą, nemažiau 100,000 rusų prašalinta iš karo lauko. Suomiai sako, kad iš kiekvienų 10 žuvusių ar su- žėistų rusų tik 1 suomių už- mušamas ar sužeidžiamas. Bet rusai vis kemsą tukstančius savo kareivių prieš suomius, o pastarieji juos šienauja. Kur ežerai neužšalę — rusai siunčia savo kareivius laivais ir laiveliais skersai. Suomiai tuos laivus ir kareivius skan- dina. Kur ežerai užšalę, per tuos ežerus rusų kareiviai bando ledų pereiti. Čia suo- miai minų ir kanuolių pagelba lauko ledus ir kemsą po jais tukstančius rusų. Patys suo- miai gi pačiužomis ant ledo ir sniego prasišverbia pro rusų linijas ir ten jiems blė- dies padaro. O praeitą savi- tę atsitiko dar taip, kad rusai buvo pradėję į saviškius šau- dyti. Amerikonų spaudoje jau buvo skelbta, kad Rusijos ka- riuomenėje įvyko sukilimas, ir dėl to "ištikimieji" šauo "ne- ištikimuosius". Sakoma, buvu- si padaryta kokia tai klaid. Suomiai praeitą savaitę džiau- gėsi dideliais laimėjimais.

Vakaruose

Gruodžio 31 dieną sukako lygiai keturi mėnesiai, kai prasidėjo Vokietijos-sąjungie- čių karas. Rugsėjo 1 dieną vokiečių kariuomenė įžengė į Lenkiją. Lenkija dabar jau tik ant popieros. Dvi dienas po to Francija ir Anglija paskelbė Vokietijai karą, nes sutartimi buvo pasižadę ginti Lenki- jos nepriklausomybę. Didelio "judėjimo" vakarų fronte nuo pradžios karo dar nebuvo. Francuzų ir anglų kareiviai praeitą savaitę ramiai sėdėjo Maginot fortifikacijose. Vo- kiečių kareiviai taipgi ramiai sėdėjo vokiečių Vakarų forti- fikacijose.

Pačioje karo pradžioje puo- limus darė francuzai. Jie buvo užėmę dalį vokiečių gana tur- tingos teritorijos Saar basei- ne. Tai darė dėl to, kad vo- kiečius atitraukus nuo puol- mo Lenkijos. Bet kada Lenki- ja tapo sutruškinta ir fran- cuzai pamatė, kad veržiamasis į Vokietijos žemę nieko negel- sti — pasitraukė atgal. Tuo- met vokiečiai vienur-kitur į francuzų žemę įsiveržė. Bet mažai jie francuzų žemių tu- ri. Praeitą savaitę vokiečiai pasigyrė, kad Hitleris, atlan- kęs savo kareivius fronte, Ka- lėdas praleido Francijos žė- mėje. O jei Hitleris ėjo į fran- cuzų žemę "Kalėdas praleisti", tas parodė, kad tame fronte maža kas naujo.

Veikimas jurose

Jurose ir ore buvo daugiau veikimo. Praeitą savaitę vo- kiečių submarinai ir minos dar pasiuntė keletą aukų į ju- rų dugną. Dar keletas laivų nuskandinta ir gyvybių nudė- ta. Vokiečių submarinas taip- gi paleido torpėdą į anglų karišką didlaivį. Laivas suža- lotas. Anglai pasigavo vieną

vokiečių komercinį laivą Ra- miajame vandenynė.

Anglijai reikia reikmenų iš svetur. Bet jų reikia ir Vokie- tijai. Anglija padarė sutartį su Švedija. Tai šalis, iš ku- rios vokiečiai gaudavo gale- žies rudą. Anglija, taipgi veda prekybos sutartis su Turkija, Ispanija ir Jugoslavija. Susi- tarus, Anglija bus užtikrinta gavimui medžiagos iš tų kra- štų. Tų reikmenų tuomet ma- žiau gaus Vokietija. Iš to ma- tosi, kad šis karas yra dau- giau ekonominis karas, o ne karas vedamas karo lauke.

Bet kur link šis karas nu- maršuos per žiemą — pasi- rodys greičiausia pavasarį. Ar vokiečiai puls francuzų Magi- not fortifikacijas — iki šiol abejojama. Ar francuzai puls vokiečių Vakarų sienos forti- fikacijas — taipgi niekas ne- žino. Bet tos sienos kaip vo- kiečių, taip francuzų stiprios. Kaip "lengva" tokias sienas paimti, parodo suomių Man- neheimer fortifikacijos. Tuo tarpu kai nėra didelių susi- rėmimų vakarų fronte, vokie- čiai ir francuzai su angliais fortifikacijas vis dar stiprina. Išrodė, kad tos sienos nebus galimas nė vieniems, nė ki- tiems peržengti. Gal tuomet karo sukurs susimes į Bal- kanus. Jei taip, tai tuomet gal ir Italijos nė į vieną pusę ne- siikišimas bus išjudintas. O tuomet kas? Didelė velniava. Net didesnė už praeitą Pasau- linį Karą.

Lietuva

Kaip išrodo Lietuvos okupantai

Nesenai iš Lietuvos sugry- žo teniso žaidėjas J. Zukas. Jis parsivežė naujų ir necen- zuruotų žinių iš Lietuvos. Bendrai tas žinias jis papasa- kojo Tėvynėi. Tėsinį tų žinių jis pasakoja Naujienoms. La- bai įdomus jo pasakojimas apie tai, kaip išrodo Lietuvos okupantai, Rusijos kareiviai. Čia tą pasakojimą sutrauko- je paduodame.

J. Žukui teko su vienu Lie- tuvos laikraštininku nuvykti į Prienus, kur randasi Lietu- vos okupantų garnizonas. Žu- kas pasakoja, kaip Rusijos ka- reivis apsirėngęs, kaip jis jau- čiasi. Jis sako, kad rusų ka- reivių mūndirai išrodo lyg vienai dienai pasiūtį iš kokios tai retos, šiurkščios medži- gos. Bežiurint taip ir lauki, kad tuoj kur nors pasileis siu- las ir rusų kareivio uniforma pavirs į glėbį skudurų. Po tuo mūndiru tik plikas kunas. Nei vienas kareivis Prienuose ne- galėjo pasigirti turįs apatinius marškinius arba bile kokius marškinius. Marškinių rusų kareiviai Lietuvoje neturi.

Tik keli kareiviai Prienų garnizone turėjo batus. Bet ir tie keli batai, matyti, turėję daug "tarnybos", nes jie netik aplopyti, bet išrodo pasiuti iš visokių odos šmūtų. Bet vis- tiek išrodo batai. Tokių batų p. Žukui teko matyti tik ke- lias poras. Visi kiti kareiviai dėvėjo paprastomis naginė- mis. Vietoje aulų, kareivių kojos apraišotos purvinais skudurais, suveržtais virvelė- mis. Ne retenybė buvo pro- praplyšusį skudurą matyti ka- reivio kojų pirštuos.

Kada p. Žukas su tuo laik- raštininku aplankė Prienų

garnizoną, tai buvo gana šal- ta. Sargybiniai ir kiti karei- viai nešiosj ant pečių šau- dykles, bet tų sargybinių ir kareivių buvo plikos rankos. Reiškia, jie ir šalčiuose netu- rėjo pirštinių. Teko vieną sar- gybinį pakalbinti. Pirm to jis buvo lyg apsnūdęs. Prakalbi- nus, jis padudo tartum iš mie- go ir šnairomis į tą laikraš- tininką ir p. Žuką žiūrėjo. Jis lyg norėjo pasakyti: "Kodel nepalikate mane ramybėje?" "Eikite sau!" Jis nepasijudino iš vietos, stovėjo akis įdėlęs į žemę ir per visą pasikalbėji- mo laiką tų akių į aukštį ne- pakėlė. Į visus klausimus at- sakinėjo monotoniškai. Tai lygir užsuktas gramafonas: "Pas mus Rusijoj viskas la- bai puiku. Pas mus visko daug yra. Pas mus Rusijoj tas, pas mus Rusijoj tas".

Išrodė, kad tam kareiviui tuos žodžius kas nors įkalė į galvą, o visus kitus žodžius išmė iš jo burnos. Išmė ir užsuko tą rusišką sargybini- taip, kad kada tik reikia kal- bėti, tai jis automatiškai tuos žodžius kartoja. Tas sargybi- nis išrodė kaip koks užguitas vergas. Vergas, kuris kartoją savo pono žodžius, nesupras- damas jų reikimo. Tas žmo- gus nerodė jokios gyvybės ki- birkities, nerodė gyvumo ir noro pasijudinti. Ka jam lie- s, tą jis ir darė. Žiurint į tą sargybini, taip ir buvo gali- ma matyti, kad įsakytas eiti muštis, jis būtų pradėjęs ei- ti pirmyn, nepasirūpinęs pa- tirti nei kas jo priešas, nei kodel tas priešas yra atstata- s durtuvą į jo pilvą. Mat, jei komisaras įsakė eiti, tai ir reikia eiti.

Bet ir ne tas vienas sar- gybinis taip išrodė. Atrodė ir visi kareiviai paniūrę, apdri- skę, lyg botagu užplakti išdre- siuoti automatai.

Žukui teko matyti daug Ru- sijos karininkų, kurie švaisto- si Kaune. Jie išrodo lygir pil- ni miesto savininkai. Jie zuja be pertraukos iš Rusijos at- stovybės ir į atstovybę su- portfeliais ir be portfelio. Bet net Rusijos karininkų negali- ma prilyginti prie Lietuvos kareivių. Lietuvos paprasto eilinio kareivio mūndirai, ba- tai ir visa bendra išvaizda da- ro daug geresnį įspūdį už Ru- sijos karininkų.

Lietuvos žmonės stebi tuos Rusijos kariškius. Lietuvos žmonės galvoja, kas atsitiks su Lietuvos gyvenimu ir kul- tūra, jei ta driskių armija pil- nai paims Lietuvą į savo ran- kas? Tos dienos žmonės lau- kia su pasibaisėjimu. O kai kurie jau dabar atvirai sako, kad būtų buvę geriau, jei į Lietuvą Hitleris būtų atėjęs, nors ir jis Lietuvoje būtų ne- labai pagidaujamas svečias.

Tik keli kareiviai Prienų garnizone turėjo batus. Bet ir tie keli batai, matyti, turėję daug "tarnybos", nes jie netik aplopyti, bet išrodo pasiuti iš visokių odos šmūtų. Bet vis- tiek išrodo batai. Tokių batų p. Žukui teko matyti tik ke- lias poras. Visi kiti kareiviai dėvėjo paprastomis naginė- mis. Vietoje aulų, kareivių kojos apraišotos purvinais skudurais, suveržtais virvelė- mis. Ne retenybė buvo pro- praplyšusį skudurą matyti ka- reivio kojų pirštuos.

Kada p. Žukas su tuo laik- raštininku aplankė Prienų

čiai: iš vienos pusės Japoni- jos sąlymas, o iš kitos Ameri- kos žemynas — San Francis- co apilinkė, Nicaragua ir Či- le. Antras žemės drebėjimų centras, tai pietinė Europa, ir Azija — Alpy, Himalajų kal- nynai, Mažoji Azija ir Indi- ja.

Praeitą savaitę, per dvi die- nas, žemė drebėjo abiejuose centruose. Bet didžiausias dre- bėjimas palietė Turkijos Ana- tolijos provinciją. Čia jau bu- vo nemaža žemės drebėjimų, bet didesnio už praeitos sa- vaitės dar nebuvo visoje isto- rijoje. Daugely vietų kaimai ir miesteliai nušluoti "nuo žė- mės paviršiaus". Juodųjų jūrų pakraščiuose kai kuriose vie- tose žemei drebant nuslinko kalnų statumos ir palaidojo niestelių ir kaimų namus ir gyventojus. Drebėjimas suga- dino deginamojo gazo perda- vimo priemones. Gazas padė- gė namus. Drebėjimas suga- dino vandens tiekimo priemo- nes. Vanduo išsiliejo ir pri- pildė namus ir gatves. Prie nelaimės prisidėjo didelis šal- tis. Susisiekimas su plačiuoju pasauliu nutrauktas. Bet kiek gaunama žinių, jos nusako, kad nemažiau 30,000 žmonių nukentėjo. Tukstančiams be- namiu reikia pagalbos. Milio- nu dolerių medžiaginiai nuos- toliai.

Bet žemės drebėjimas Costa Ricioje, Nicaraguoje ir Cali- fornijoje buvo mažas. Čia bu- vo "sunkus žemės murmėji- mas", bet nuostolių mažai pa- daryta. Gyvybės visai nenu- kentėjo.

Italija

Popiežius atlankė Italijos karalių

Praeitą savaitę senosios Ro- mos gatvėse buvo didelio su- judimo: užė automobilį mo- torai, skambėjo varpai, ka- nuolėmis šaudė, žmonių mi- nios, nešinos Italijos ir Vati- kano vėliavomis, klaupė ir kaukė. Tas sujudimas buvo dėl to, kad Popiežius Pius XII toms gatvėmis vyko at- lankyti Italijos karalių Ema- nuelį III ir karalienę. O toks popiežiaus atsilankymas pas Italijos karalių įvyko pir- mu sykiu bėgų pastarųjų 69 metų. Karaliaus palociuje po- piežius gražiai ir iškilmingai sutiktas.

Ko popiežius pas karalių lankėsi? Nesenai pas popiežių lankėsi Italijos karalius. Da- bar popiežius atsilankymu at- sidėjo už atsilankymą. Ant- ras ir svarbiausias reikalas, tai Pius XII kalbėjosi su ka- raliu apie sutakymą kariau- jančių valstybių. Sakoma, kad ir Mussolinis rengiasi netru- kus pas popiežių atsilankyti. O tuomet Italija su Vatikanu pradės "taikos vėjų", pare- mą krikščionišku tikėjimu.

Amerika

Prasideda Suv. Valstijų kongreso posėdis

Washingtonė praeitą saiva- tę buvo didelio gyvumo. Ypač jo pasireiškė Baltajame Na- me ir valstybės rumuose. Tai buvo prisirengimai priimti kongresmanų kongreso posė- džiui, kuris prasidėdė sausio 3 dieną. Prezidentas su savo pagelbininkais rengė praneši- mą, kurį pasakys kongreso nariams. Tas pranešimas rengta atsargiai: rašytas,

skaitytas, perrašytas ir vėl perskaitytas. Bus tai svarbus prez. Rooseveltto žodis išvaka- rėse Suv. Valstijų prezidento rinkimų ir laike Europos ka- ro. Jis kalbės ir apie sekamų fiskalių metų biudžetą, kuris sieks \$8,000,000,000 ir bus mažesnis bent \$1,000,000,000. Valstybės rumuose patarnau- tojai rengė ir gražino viską del kongresmanų. Posėdis, gali mas daiktas, galės prasidėti ramiai. Bet bus tokių "reika- lų", kurie tą ramumą per- trauks. Tą pertraukimą grei- čiausia padarys dabartinės administracijos opozicija, va- dovaujama republikonų. Ad- ministracija prisirengusi elg- tis mandagiai, kad pasigeri- nus šalies piliečiams, kurie šiais metais rinks naują pre- zidentą, ir kad dar labiau ne- pakrikdžius demokratų parti- jos. Taigi, prasidės naujų į- statymų ir šalies tvarkymo įsakymų leidimas. Prasidės ginčai ir politiškos kovos, iš ko žmonėms gali būti maža naudos.

Trečiojo termino didelė slaptia

Ir visas 1939 metas praėjo bekalbant apie prez. Roose- velto trečiu syk kandidatavi- mą į prezidento urėdą, bet tas reikalas pasiliko vis tik misterija. Nors kai tas yra pareiškė, kad prez. Roosevel- tas trečiu syk nekandidatuos, bet tai tos misterijos dar ne- išrišo. New Yorko demokratų lyderis, "E. J. Flynn, pasakė: "Nustokite kalbėti apie tre- čią terminą, nes yra daug svarbesnių reikalų už šį". Vie- nok to paties New Yorko pro- kuroras Murphy pareiškė, kad Rooseveltas kartais galėtų kandidatuoti "kokiam nors netikėtame tautiškaime atsi- kime". Todel kaip prez. Roose- velto priešai demokratai, taip ir jo priešai republikonai ne- galėjo ramiai nė švenčių pra- leisti. Vieni jų kur šiltuose kraštuose mankštėsi prie gol- fo ir galvojo apie karštus spy- čius. Kiti sėdėjo namie irgi rengėsi netrukus įvyksiančiai batalijai. Ohio valstijos sena- torius Robert A. Taft, gal bu- simas republikonų kandidatas, jau net "pamokė" prezidentą Rooseveltą kaip suvesti Suv. Valst. biudžetą. Politikieriams dabar "rupi" valstybės reika- lai ir žmonių reikalai. O kas būtų, jei neduok die, prez. Rooseveltas imtų ir prasar- tų, kad jis kandidatuos tre- čiam terminui?!

Kaip amerikiečiai reikalauja nesikišti į Europos karą

Paterson, N. J., Amerikos Darbo Federacijos ir CIO uni- jos įsitaissė bendrą "taikos bu- delę" prie miesto valdybos ru- mų. Toje buidelėje kasdien renkama žmonių parašai, rei- kalaujant, kad Suv. Valstijos nesikištų į dabartinį Europos karą. Tie parašai bus pridėti prie didelės "Naujų Metų" kortos, kuri bus užažuota prez. Rooseveltui ir Suv. Val- stijų kongresui. Toje kortoje bus įrašytas šitoks pareiški- mas:

"Mes, Patersono žmonės, padarėme šitokių Naujų Metų tarimą: Jankiai daugiau ne- maršuos (reiškia į Europą)! Žmonės nori darbų, taikos ir demokratijos. Mes reikalauja- me, kad jūs išlaikytumet "The Bill of Rights" (Teisių Sra- šą).

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America
K. JURGELEONIS,
Editor
DR. M. J. VINIKAS,
Business Manager
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
307 W. 30th St., New York, N. Y.
Tel. LA 4-5529

PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIŲJŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:
ADV. F. J. BAGOCIUS, Prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
J. K. MAZUKNA, Vice Prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.
DR. M. J. VINIKAS, Sekr.,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.
ADV. K. P. GUGIS, Istin.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.
Dr. J. S. STANESLOW, Dr. Kvot.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.
S. MOCKUS, Ido Glob.,
736 E. 7th St.,
So. Boston, Mass.
E. MIKULIUTIS, Ido Glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.
Istatų Komisija:
DR. A. MONTVIDAS,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.
ADV. J. J. GRISH,
4631 So. Ashland Ave.,
"III" "08" "10"
P. DARGIS,
25 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.
Finansų Komisija:
J. P. VARKALA,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.
K. PIKIELIS,
629 — 54th St.,
Pittsburgh, Pa.
A. S. TRECIOKAS,
214 Walnut St.,
Newark, N. J.
Kontrolės Komisija:
J. V. GRINIUS,
3129 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.
KUN. M. VALADKA,
1743 N. Summer Ave.,
Scranton, Pa.
J. TAREILA,
826 Bank St.,
Waterbury, Conn.
SLA Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:
S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.
P. B. BALCIKONIS,
67 Court St.,
Binghamton, N. Y.
ADV. K. JURGELE,
359 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.
Apšvietos Komisija:
DR. P. GRIGAITIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.
M. VAIDYLA,
814 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.
J. MILIAUSKAS,
918 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.
Labdarybės Komisija:
DR. M. J. VINIKAS,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.
V. J. KOLICIENĖ,
2222 Forbes St.,
Pittsburgh, Pa.
M. PAUKSTIENĖ,
2030 Fell Street,
San Francisco, Cal.
Sveikatos Komisija:
DR. P. ZALATORIS,
6600 So. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.
DR. S. A. SLAKIS,
6733 Crandon Ave.,
Chicago, Ill.
DR. I. B. BRONUSAS,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.
Jaunuolių Komisija:
K. MICHELSONAS,
741 McDonough St.,
Brooklyn, N. Y.
G. ZORSKAITE,
1779 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
V. BUKNAITIS,
104-40 — 1117th St.,
Richmond Hill, L. I. N. Y.
Prieglaudos Komisija:
W. J. MORRIS,
839 Arianna Ave.,
Grand Rapids, Mich.
K. POCIUS,
12048 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.
J. BRAZAUSKAS,
17909 Maplecliff Rd.,
Cleveland, Ohio

Naujus Metus Pradedant

SMAGU MUMS yra matyti, kaip Susivienijimas paskutiniiais metais pradėjo augti, kaip moralė išsivijęs lietuvių jiega. Tai yra ženklas, kad Susivienijimas gali būti ne tik didžiausia lietuvių organizacija, bet ir moraliai tvirtčiausia, kurios nariai ir vadovybė duos teisingumo, išminties, padoraus elgesio, darbštumo ir broliškumo pavyzdį, keliant visu tuo aukštyn lietuvių garbę.

Per šiuos metus daug mažų ir didelių dalykų tapo pakreipta į gerąją pusę. Smagu tai jausti ir dar smagiau bus gal netolimoj ateity matyti apčiuopiamus to darbo vaisius.

Daug dalykų pas mus buvo apleista praėity. Daug buvo praėity ir netikslų pastangų ir neišminties ir nesąžiningumo. Bet mes dabar nenorime apie tai kalbėti. Kas taisytina iš praėities, tą pataisysim su nauju upu nauju darbu — be kritikių. Gerus darbus, kurie mus tvirtina ir kelia, pradėdame išnaujo.

Kas buvo senas, tas stengsis atjauninti. Kas buvo nupuolęs — pasikelti. Kas buvo apsileidęs — tapti darbščiu. Kas buvo piktas — pajauti broliškumo malonę.

Steigiame Tėvynės Knygyną ir Archivą

NUVALIUS praėities dulkes Susivienijimo centre, laipsniškai ir Tėvynės redakcija įsigijo daugiau erdvės. Reikėjo tik gyviau pajudėti, kad to atsiektų.

Tėvynės redakcijoje buvo ir dar palieka didelė spraga — stoka knygų ir knygyno. To stokuoja ir visoms redakcijoms, nes visos lietuvių laikraščių redakcijos yra labai neturtingos, nespėja apsidirbti, ir negali laukti pagalbos iš kur kitur. Bet Tėvynės redakcijoje to neturėtų stokuoti, nes mums pinigais Tėvynės redakcija iki šiol nebuvo turtingesnė už kitas redakcijas, ji galėjo prašyti pagalbos iš tukstančių Susivienijimo narių ir ją gauti.

Todėl nusitariau, kad atėjo laikas tą spragą Tėvynės redakcijoje užpildyti. Kadangi tai priklauso beveik išimtinai nuo Tėvynės redaktoriaus, suprantu, kad tai yra mano pareiga tai padaryti.

Darau pradžia. Ačiu kooperacijai, kurią man davė Susivienijimo sekretorius M. J. Vinikas, Tėvynės knygynei turime pavestus du mažai kam kitam reikalingus kambarius. Lentynos tuose kambariuose kol kas bus pušinės, bet su laiku gal bus galima įsitaisyti žuolines, beržines arba mohagonų. Aitų tų lentynų kol kas galės sutilpti apie 1500 knygų, bet knygynei augant galima bus lentynas daugini.

Tuo tarpu knygną pradėdau be pinigų, nes tam tikslui Susivienijimas pinigų neturi paskyres. Aš tikiuos, kad sekamas seimas paskirs Tėvynės knygynei keletą šimtų dolerių iš tautiškių centų. Tėvynės knygyno įsteigimas ir palaikymas bus vienas iš svarbiųjų tautiškių darbų. Tokio knygyno pageidavimas buvo jau ne sykį pareikštas spaudoje. Bet ne tiek skiriamais knygynei pinigais knygnas galės įsisteigti ir augti, kiek ta parama ir pagelba, kurią aš tikiuos gauti iš daugelio šviesių Susivienijimo narių ir kitų lietuvių. Knygnas bus Susivienijimo nuosavybė, o tai reiškia vieša nuosavybė. Suprantamas dalykas, jis turės būti Tėvynės redaktoriaus tvarkomas, auginamas ir prižiuriamas. Kokios pagalbos aš laikiu nuo Susivienijimo narių, aš čia pasakysiu, pirmiausia nužymėjęs numatomąjį steigiamojo knygyno pobūdį.

Tėvynės knygnas turi susidėti iš trijų dalių:

1. Einamasis knygnas.
2. Knygų kolekcija.
3. Dokumentų kolekcija arba archivas.

Einamasis knygnas privalėtų turėti visas lietuviškas knygas, kokios tik išei-

Mes išnaujo renkame beveik visur kuopose tuos pačius senus viršininkus, nes didžiūma jų yra tie ramsčiai, ant kurių iki šiol laikėsi Susivienijimas. Dabar jie bus dar tvirtesni ramsčiai, atjaunėję naujoj dvasioj. Jau jie yra naujos dvasios apaštalai ir paskui jų seks visi jaunieji. Mes matomai išrinksimė senuosius viršininkus ir į aukščiausią Pildomąją Tarybą, bet su vilčia, kad tie senieji viršininkai bus kaip nauji žmonės, tinkami aukštai iškelti Susivienijimo vėliavą. Niekas mums nėra senas, kol jo dvasia jauna, sąžinė tyra ir protas sveikas. Niekas mums nėra senas, kas pajiegia atjaunėti, pasitaisyti, ir parodyti savo moralę jiega.

Mūsų pastangos būti pavyzdingais žmonėmis padarys mūsų Susivienijimą pirmuoju ir didžioju lietuvių garbės atstovu. Ne tušti žodžiai ir pasigyrimai padarys Susivienijimą dideliu, bet kiekvieno jo nario ir kiekvieno jo viršininko etiškas elgėsys ir sąžiningas savo pareigų atlikimas. Susivienijimas bus didelis, kuomet visi jo darbininkai dirbs pirmiausia didelei Susivienijimo idėjai ir sulyg jos gyvens.

na kur nors pasaulyje šiuo laiku, arba išėjo paskutiniiais 25 metais. Knygos apie lietuvių ir Lietuvą įvairiose kalbose turėtų būti einamojo knygyno pasakaida. Čia jau priklausys enciklopedijos ir įvairūs rankvedžiai, taipgi veikalai apie apdraudą anglų kalboje. Lietuvos ir Amerikos lietuvių laikraščiai einamajame knygyne galės būti užlaikomi tik laikinai, gal neilgiau kaip dvejetą metų. Tolesnį laikraščių likimą dėl jų popieros trapumo galima bus išspręsti tik ateity. Tėvynės kompletai bus užlaikomi kol jų popiera tesės. Nuo Naujų Metų kelioliką Tėvynės kopijų ketiname spausdinti knygynei ant specialės skudurinės popieros. Visos knygos ir laikraščių kompletai einamajame knygyne turės būti apdaryti kietais viršeliais, drobiniais ar geresniais.

Knygų kolekcijos skyrius turės susidėti iš brangintinių knygų, retų knygų, pastovios vertybės knygų, pirmųjų laidų, luksusinių laidų, senovės knygų ir kitų knyginių brangenybių. Visos šio skyriaus knygos turės būti tvirtai ir gražiai apdarytos, knygų apdarymas turės būti rankų darbo, viršeliai tiksliai Moroko odos. Iš einamojo knygyno ir knygų kolekciją pateks tik tokios knygos, kurios bus pastoviai vertingos, užsipelnančios amžino užlaikymo.

Archivo skyrius turės susidėti iš įvairių dokumentų, kurie atvaizduos Amerikos lietuvių visuomeninį gyvenimą arba asmenų visuomeninį veikimą. Čia pageidaujami bus draugijų seni čarteriai, nuorašai bylų dėl bendro lietuvių turto ypač dėl bažnyčių, konstitucijos, diplomai, vėliavos, ženklai, medaliai, paveiksai, įvairių politinių rezoliucijų originalai, originalės peticijos su parašais ir tt.

Auginti ir užlaikyti tokių knygną su knygų kolekcija ir archivu yra nemažas uždavinys. Bet jis nebus sunkus, jeigu Susivienijimo nariai ir kiti geri lietuviai padės tą uždavinį atlikti. Aš tikiuos, kad atsiras šimtai žmonių, kurie taps Tėvynės knygyno rėmėjais ir tokiu ar kitokiu būdu padės jam augti. Taip istorijai mes suteiksime brangų palikimą, kurs liudys apie mūsų kultūrą.

Čia pasakysiu ko Tėvynės knygnas lauks nuo savo rėmėjų.

Žinoma, pirmiausia ir visuomet bus pageidaujamos dovanos knygomis. Retos knygos, senos knygos bus branginamos, taipgi žurnalų kompletai. Kadangi Tėvynės knygnas dar neturi paskirtų jam pinigų, atsiunčiamas knygynei knygos turėtų būti apdarytos. Neapdarytos knygos knygynei netinka. Lietuviškos

knygos ir knygos apie lietuvių bus reikalingiausios, bet bus reikalingos knygos ir kitose kalbose. Knygos neturėtų būti apiplyšusios ar suteptos, jei bent tai būtų sunkiai gaunamos knygos.

Aš tikiuos, kad tarp SLA narių atsiras menininkų-amatininkų, kurie mėgstą knygų apdarimo darbą ir atlieka jį su skoniu. Ypač iš jaunųjų mūsų narių galėtų atsirasti bent keletas, kurie įsitaisę porą reikalingų varstotelių imtųsi knygų apdarimo amato ir kartais Tėvynės knygynei ypač knygų kolekcijai apdarytų vieną antrą knygą. Rankinis knygų apdarinėjimas yra senas artistiškas amatas. Daug senovės knygų yra branginama dėl jų apdarų. Apdaraais mes norime pabranginti ir savo knygas, kurios brangių apdarų yra vertos. Su laiku prie Tėvynės knygyno mes galėsime įsigyti knygų apdarymo įrankius, ir tuomet galėsime kviesti mėgėjus į talką, o mokinius pasimokinti.

Organizatoriams

DAR VIENAS dalykas pravartu žinoti ir atminti mūsų organizatoriams apie mūsų naują apdraudą ir apdraudos mokestis. Mūsų mokestys nėra didesnės už bent kurios apdraudos kompanijos mokestis, bet daugelyje atsitikimų mažesnės. Bet vistiek lyginti jas su apdraudos kompanijų skelbiamomis premijomis neišpuola. Nes apdraudos kompanijos kitaip priima žmones negu mes. Apdraudos kompanijos žiuri į žmogaus užsiėmimą, o mes nežiurime. Mes žiurime tik į žmogaus sveikatą. Kompanijų parodomos mokesčiai tinka tikti žmonėms, kurių užsiėmimas yra visai nepavojingas sveikatai. Visiems, kurių užsiėmimas turi bent kiek pavojaus, mokesčiai yra pakeliamos. Paimkime geležies dirbtuves ir liejyklas. Jose tik superintendantai, inžinieriai ir formantai gali gauti apdraudą už nustatytą mokestį. Visi kiti darbininkai turi mokėti nuo \$2.50 iki \$5.00 ekstra mokesčių į metus nuo \$1000 apdraudos. Kasyklose požeminiai darbininkai turi mokėti nuo \$5.00 iki \$12.50 ekstra mokesčių nuo \$1000 apdraudos. Didžiama geležinkelio darbininkų taip pat turi mokėti nuo \$2.50 iki \$7.50 ekstra. Tokiu būdu didesnė pusė žmonių apdraudos kompanijose moka padidintas apdraudos mokestis, o ne tas, kurios parodytos agentų knygelėse. Susivienijime apdraudos mokesčiai yra vienodos visų užsiėmimų žmonėms, yra mažesnės visiems, o kankuriems daug mažesnės.

Čia paduodu dar kelis atsakymus į gautus nuo organizatorių klausimus. Atsakymai yra žinotini visiems.

Dar apie vaikus

KLAUSIMAS: Malonėkite paaiškinti, ar perkelti vaikus į naują N1 vaikų skyrių jų metai skaitysis nuo tada, kaip prisirašė, ar dabartinė mokestis turės būti?

ATSAKYMAS: Vaikui persikėlus į naują N1 skyrių, jo metai skaitysis nuo tada, kada prisirašė. Tas reiškia, kad nuo tų metų skaitysis jo apdraudos sumos paaugimas ir jo rezervai. Kaip žinote, vaikų-kudikių apdrauda eina su metais didyn iki 9 metų amžiaus, o paskui pasiekus pilnos sumos pasilieka ta pa-

“Ginkime Civilizaciją”

SPAUDOJ ir per radio dabar nuolat girdime šūkavimus: “Ginkime civilizaciją”. Sako, jei vėl kiltų visuotinas karas Europoje, tai sunaikintų “mūsų civilizaciją”.

Girdint tai, man kyla du klausimai: apie kokią civilizaciją čia kalbama? ir kas pradėjo ją griauti? ar ne tie patys, kurie ją taip myli? Per dešimtį metų militaristai išrado ir užpatentavo naujausius karo pabuklus civilizacijai naikinti. Savo pragariškais mašinomis jie gėrėjosi ir pasididžiudami sakė: “Mes gyvename didžiausių išradimų laikuso”. Tai taip jų “civilizacija” žengė pirmyn.

Dabar tie dzingai jau mato, kaip jų civilizacijos išperėti paukščiai skraido padebesiais ir mėto pragariškus “kiaušinius” žemyn, viską naikindami.

Jie sako, kad tas jau jiems nebepatinka. Jie kviečia visuomenę stoti į eiles ir ginti civilizaciją. Ginti kaip? Ką tas gynybas reiškia? Aš gerai suprantu. Tai reiškia, kad mes turime eiti į apkalas, žudyti kitų šalių biedrus darbininkus ir patys žuti. O juk tas kaip tik ir yra civilizacijos naikinimas. Zudyne kaip tik ir yra galas visam kam.

Todėl civilizacijos gynybas yra tik tuš-

Tėvynės knygyno tvarkymui, katalogavimui ir dabojimui aš tikiuos gauti pagalbos iš mūsų jaunųjų narių. Jie turės būti iš apielinkės, kur randasi Tėvynės redakcija. Susivienijimo centre visuomet yra daug darbo ir visuomet trūksta darbininkų. Su tomis pačiomis jiegomis knygnas užlaikyti tinkamoje tvarkoje būtų beveik negalima. Jaunuolių talka čia bus labai reikalinga, o jaunuoliams tai bus labai įdomus pasišventimo darbas. Liuosnoriai po redaktoriaus priežiūra galėtų padirbėti knygyne po porą valandų į savaitę.

Tėvynės knygyno auginimas ir užlaikymas tokiu būdu taptų daugeliui mūsų narių ir senų ir jaunų ypatingu rūpesčiu, kurs riktų mus į kruvą ir duotų ypatingo pasitenkinimo. Čia bendromis jiegomis mes kurtume labai pagaiduojamą savo kultūros šventvietę, ir iš to visiems būtų ir smagumo ir garbės.

KL. J.

ti — pilnoje sumoje. Persikėlus vaikui į naują skyrių, jo apdraudos suma bus tiek paaugus, kiek ji turi but paaugus sulyg jo įstojo amžiaus ir sulyg metų išbuvimo apdraustu. Jeigu vaikas yra išbuvęs ne mažiau kaip tris metus Susivienijime, tai naujame skyriuje jis išsyk turės teisę pasinaudoti rezerva. Bet mokestis naujame N1 skyriuje bus dabartinė naujoji mokestis, nes ji yra pigesnė negu senoji net nežiurint į vaiko amžių. Tik jeigu vaikas būtų keliamas iš seno skyriaus į naują N2 ar N3 skyrių, jo mokestis bus didesnė, nes šie skyriai N2 ir N3 yra 20 metų išmokėjimo gyvenimo apdraudos arba endowment skyriai. Mokestis šiuose skyriuose irgi bus pagal dabartinio vaiko amžiaus tik su mažu atpiginimu iš senų rezervų.

Pašalpa ligoje

KLAUSIMAS: Ar gali naujas narys prisirašyti vien prie pašalpos ligoje, o apdraudos neimti?

ATSAKYMAS: Negali. Tik tie, kurie turi gyvenimo apdraudą Susivienijime, gali priklausti prie pašalpos ligoje skyriaus. Naujas narys gali imti vien tik apdraudą, arba sykiu apdraudą ir pašalpą ligoje, bet negali vien į pašalpą ligoje stoti. Tokius pigius mokesčius pašalpos skyriuje mes galime turėti tik dėl to, kad pašalpos skyriaus nariai sykiu turi ir apdraudą.

Aplikacijos

Klausimas: “Ar galima vartoti senas aplikacijas?”

Atsakymas: Ne. Reikia vartoti naujas aplikacijas, suaugusių suaugusiems, vaikų vaikams.

Atlyginimas organizatoriams

Klausimas: “Ar organizatoriui priklauso pilna mėnesinė mokestis ar jis turi išimti iš šio fondo mokestis?”

Atsakymas: Iš paduotų knygelėje mėnesinių apdraudos mokesčių reikia išimti 17 centų — lėšų fondo ir našlių mokestis. Organizatoriui priklauso tik apdraudos mokestis. Žiūrėk Instrukcijų Knygelėje paaiškinimą ant 7 puslapio.

čias obalsis, apgaulingas obalsis, kuriuo mes esame traukiami į karą. Tas taip aiškiai matosi, kada didžiausiais civilizacijos gynėjais pasirodo esą amunicijos fabrikantai. Kaip pilotai jie šaukia ginti civilizaciją, kad jie iš to gynimo dar daugiau milijonų susikrautų.

Taigi mes jiems atsakykime: Eikite patys ir ginkite ką tik norite, o mes neisim.

O antra ėmus, mums reikia žinoti apie kokią civilizaciją mes kalbame. Ar apie tą civilizaciją, kurios “civilizuoti” valgiai sugadino mūsų skilvius ir supudė dantis? Ar apie civilizaciją su barberių tonikais, kurie nuplikino galvos plaukus, ir tokiais batais, kurie pagadino mūsų kojas? Ar apie civilizaciją, kur fabrikų ir kasyklų dulkės ir dujos naikina mūsų plaučius ir visą sveikatą? Ar apie civilizaciją, kur saujelė žmonių gali pasigriebti visus šalies turtus, o milijonai nuskurusų žmonių įieško ir prašo darbo ir duonos ir negali gauti ir yra pasmerkti badui ir mirčiai, kada aplink sankrovos lužta nuo visokių prikrautų gėrybių perteklius?

Jeigu apie tokią civilizaciją eina kalba, tai būtų geriau, kad ji ir pražūtų. Tokios civilizacijos ginti mes neisime. J. A. Kazlauskas.

PAŽYMĖJIMAI IS REDAKCIJOS KREPŠIO

TEVYNĖ dabar yra spausdinama namie ant savo preso. Todel pastebėtina yra daug įvaresnė ir aiškesnė spauda. Bet mūsų darbininkams del preso patalys šias tris savaites teko daugiau sugaišti su Tėvynės spausdinimu negu reikia, ir Tėvynė išėjo pavėluotai. Su naujais metais ketiname pasitaisyti ir žut ar but visuomet išleisti Tėvynę pastirtu laiku.

BROLIS P. P. Simanaukas iš Rhineland, Wis., laimėjęs trečio laipsnio dovaną už savo pasidarbavimą Pirmame Pažangos Vajų ir gavęs pranešimą, kad dovanos jau pasistytos, savo laiske įvertina Pažangos Vajų vedėjo pasiūlymą, nurodo, kad Rhinelandio apeliokėje labai sunkus yra darbas Susivienijimui, ir sako:

"Betgi aš dar rankų neuleisiu ir dirbsiu kiek tik išgalėsiu".

Pasišventę Susivienijimo idėjai darbininkai iš savo darbo randa smagumo ir pasitenkinimo.

SESUO Izabelė Ivoškienė su **Eva Karaliuniene** New Kensington, Pa. irgi laimėjo trečio laipsnio dovaną ir gavusios dovanas parašė Pažangos Vajaus vedėjui laiskelį, kurs prasideda sekamai:

"Brangus Brolie: Mes abidvi siunčiam nesu-kaitytus kartus ačiū už taip gražias dovanas ir pinigų, kuriuos gavome gruodžio 2 dieną. Mes nesitikėjome tokį gausų atlyginimą gauti už mūsų nedidelį pasidarbavimą. Aš ir sesuo **Eva Karaliuniene** nemanom niekad pailsti ir vėl kaip galėdamos daugiau gauti naujų narių į mūsų brolių ir seserų eiles.

"Sekančiam mitingui aš jau turin apie šešias naujas aplikacijas".

SUSIVIENIJIMAS negalėjo būti susivienijimas, kol jis neturėjo praklinos idėjos, kuri gali vienyti visus padorius žmones.

KAS DAR BANDO skaldyti Susivienijimo narius į partijas ar sroves, tas dar neturi širdyje Susivienijimo idėjos.

SUSIVIENIJIMAS yra tapęs išsiviešėjimo sala visiems, kuriuos nuvargino dviosios ki- virčiai už svetimus valdovus ir už partijas, kurios įsiekio ver- gų įjegos apaštalamis ir dik- tatoriams. Susivienijime atgy- ja visi nuvarginti dviosios ir daugiau jokių kivičių nebe- nori į Susivienijimą įsileisti. Kas nori kivičių, tegul eina kur kitur.

LENKIJA žuvo labiausia del dviejų priežasčių: viena, pas lenkus visuomet buvo daug saumylių, kurie įsiekio daktatoriškos galybės, o an- tra, visi lenkai visuomet kivi- čijosi ir niekad savo kivičių negalėjo baigti. Su lietuviais tas pats gali atsitikti, jeigu jie seks lenkų pavyzdį.

KAI SITAI skaitysite, jau bus kelinta diena Naujų Me- tų. Ar šie metai mums bus laimingi, ar nelaimingi, ar mes galėsime daug ką atlik- ti — apie tai žinosime tik jų pabaigoje. Bet su šių naujų metų pradžia prasideda ir mu- sų naujieji darbai. Pirmiau- sias ir svarbiausias mūsų Su- sivienijimo darbas, tai Ant- ras Pažangos Vajus, kuris jau gerokai įpusėjęs. Šiais metais mes turėsime pasirodyti dar- tesniais, negu bile kuriais me- tais buvome. Mes turėsime

parduoti daugiau apdraudus — daugiau brolių ir seserų lietuvių į mūsų didžiulę orga- nizaciją prirašyti. Šiais me- tais išsiviešėjime Pildomąją Tarybą. Šiais metais, birželio mėnesy, bus mūsų organizaci- jos seimas. Jau dabar mes turime rupintis, kad tas sei- mas būtų pavyzdingas, kad jame pasirodytų daugiau bro- liškumo, o mažiau būtų par- tinės politikos. Kad jis atlik- tų tokius gražius darbus, ko- kių dar joks seimas nėra at- likęs. Šiuos metus pradėkime nauja dvasia, naujomis pas- tangomis, naujais pasiryži- mais siekti geresnio ir laimin- gesnio gyvenimo netik sau, bet ir kitiems žmonėms.

SU NAUJAIS METAIS Tė- vynės redakcija užsimojo nau- ją, gražų ir nepaprastą darbą. Užsimojo įsteigti Tėvynės knygyną. O tai bus ne vien Tėvynės knygynas, bet bus lyg ir visų Amerikos lietuvių knygų sandėlis. Tai bus rin- kiny visokių lietuviškų kny- gų ir knygų svetimomis kalbo- mis apie lietuvių ir Lietuvą. Tokio knygyno surinkimas ims daug metų. Bet po tų metų mes turėsime tokį turtą, ko- kio niekas neturi ir kokį mums jau senai reikėjo turėti. Šėpos knygoms jau baigiamos statyti. Po to prasidės kny- gų rinkimas. Į šį gražų dar- bą yra kviečiami visi Ameri- kos lietuviai. Kviečiami su pa- rama knygomis. Kas turite tokių knygų, kurios jau yra retenybė — atsiųskite jas Tė- vynės redakcijai. Gražios odos apdarai yra pagėdaujami gra- žioms knygoms. Jos čia ras patogią vietą ir pasiliks nau- dingomis per ilgas metų eiles. Tuo knygynui galės naudotis netik Tėvynės redakcija, bet ir visi Amerikos lietuviai, my- linti lietuvišką knygą ir my- linti knygas apie lietuvių.

PASISKAITYKITE kores- pondenciją iš Bristol, Conn. Iš jos sužinosite, kaip gražiai lietuvišką mokyklą lankantis jaunimas susipažino su Kalė- dų Diedukų "iš Lietuvos". Ta- me susitikime buvo ir moki- nių tėvų ir šiaip geros valios lietuvių. Parengimas buvo jau- kus. Išrodo, kad tą jaukumą jautė netik mokiniai, netik jų tėvai ir darbuotojai, betir ta žaliuoj eglaitė skaldriau mir- gėjo gražiam lietuviškam dar- bui patarnaudama. O, kaip gražu būtų, jei tokius vaka- rėlius galėtų surengti jei ne visos, tai bent didžiulia mu- sų Susivienijimo kuopų! Tuo- met išties būtų gražios ir linksmos Kalėdos mūsų Susi- vienijime.

BROLIS A. Birietas, SLA 4 distrikto generalis organizato- risu, tarp kita ko rašo: "Or- ganizatoriaus vardas ir darbas yra garbingas. Organizatorių vardai turi būti aukštinami raidėmis įrašyti į SLA istori- ją. Bet vardas, be užsitar- nimo, mažą reikšmę turi. Darbštus organizatoriai paba- ijoje metų savo raportuose pa- teikia linksmą ir garbingą ži- nią organizacijai ir sau. Ne- veiklus organizatoriai teisinasi, kad neturėjo progos dar- buotis. Mat, aplikantai patys neatėjo pas tuos organizato- rius prisašyti, o organizato- riai nepaisė arba sutingę bu- vo vaikščioti ir kalbinti apli- kantus. Tačiau apgalvavimas nepateisina dalykų tikro sto- vio". Iš to turim suprasti, kad organizatoriai turi dirbti, o tik tuomet jų vardai bus gar- bingi. Tik tuomet jie neš nau- dą patys sau, organizacijai ir visiems Amerikos lietuviams.

DETROIT'AS ir vėl pasižy- mėjo! SLA 352 ir 200 kuopų

iniciativa tame mieste buvo surengta pramoga tikslu su- šepiti Vilnijos lietuvių. Ta pramoga buvo tokia pasek- minga, kad vilniečiai iš De- troit'o gaus \$244.70. Tai graži parama! O ji atsiekta todėl, kad Detroit'o lietuviai, ypač mūsų Susivienijimo nariai, pasišventusiai ir sutartinai dirba kiekvieną lietuvišką dar- bą. Valio Detroit'as!

SLA 168 kp. koresponden- tas, brolis J. Pocius, rašo: "Kada prisiėjo rinkti kuopos valdybą, tai pasirodė, kad vi- sa kuopos valdyba atsisako ir niekas nenori užimti kuopos valdybos vietų". O to prie- žastis yra ta, "kad mūsų ne- kurie nariai vietoje gerbti kuopos valdybą, daro suvis nereikalingus užsipildinėj i- mus, todėl kurie gali atlikti kuopos valdybos darbą, nen- ri apsimti ir girdėti bereika- lingų užsipildinėjimų".

PRAEITŲ Kalėdų Diedukas buvo geras visiems SLA Centro darbuotojams. Jis at- nešė nemažą naujų aplikacijų, dovanėlių ir sveikinimų nuo SLA narių bei darbuotojų. Ačiū jums! Beabejo jis bu- vo geras ir daugeliui mūsų Su- sivienijimo narių. Bet geriau- sia ir brangiausia dovaną Kalėdų Diedukas, su pagelba- pono Garnio, kučių dienos ry- te atnešė per ilgas metus bu- vusiai Centro darbininkei Bi- rutai Belinienei (Vizbari- tei). Ta dovaną yra stiprus, devynių ir pusės svarų sune- lis. Tėvas Stasys Belionas ir motina Biruta šia pirmąja ir tokia brangia dovana labai džiaugiasi. Sykiu su jais džiaugiasi ir visi Centro dar- buotojai, ir mes linkime mu- sų Birutai ir jos sunelių ko- geriausios sveikatos.

MUSŲ bendrabarbis, brolis **J. Naujalis**, "įsimylėjo" į mu- sų bendrabarbę, "panelę Ilają Dungaite", ir sueiliavo Tėvy- nės redakcijai šį atsklausimą: "Gerbiama Tėvynės redakcija, Atleiskit už turbaciją: Esu įsimylėjęs Dungaite. Bet nežinau, ar ji dar panaite? Meldžiu buti nepavydus, O gal ji jau apsisvedus? Nes "panelė" Ilaja Dungaite Jūs svetimženkliuose rašote. O, angeli šventas sarge! Gal ji jau senmergė? Jei teisybė, tai po kipsų, Ir man teks senberniui likti..."

J. Naujalis. Miels brolie Naujali, Atsakom, kiek žinom ir galim: "Panelė Ilaja Dungaite" Yra dar nesena "mergaitė", Bet "ji" neteks jums už žmoną Nes yra labai keisto stono — Ruko pypkė, taboką živoja. Ir, kai nori, usus nešioja..."

P. B. **KALĖDŲ DIEDUKAS** vis dar neša mums Kalėdų dova- nas. Praeitą savaitę dar at- nešė aplikacijas šių brolių ir seserų, kurie ir kurios nori prie mūsų Susivienijimo pri- sirašyti:

14 kp., Cleveland, Ohio — **P. Bilskis**;
38 kp., Brooklyn, N. Y. — **V. Brusokas**,
F. Vaičiūnas,
F. Platkonis,
F. Skinkis,
A. Mardosienė,
U. Yaciklas,
D. Ginet,
D. Vaičiūnas;
57 kp., Worcester, Mass. — **A. Baravikas**,
V. Kersis,
A. Alubavičius;
93 kp., Heidelberg, Pa. — **O. Svelniūtė**;
124 kp., Hartford, Conn. — **J. Shunta**;
132 kp., Seitzer City, Pa. — **A. Sheeler**;

160 kp., Donora, Pa. — **R. Kizas**;
198 kp., Akron, Ohio — **S. Norkus**;
207 kp., Manchester, Conn. — **A. Miller**,
P. Gedra,
A. Setskys;
245 kp., Newark, N. J. — **L. Gaubas**,
M. Saliklis;
301 kp., Cicero, Ill. — **M. Grigalaitienė**;
310 kp., Rhineland, Ws. — **D. Slapellis**;
355 kp., Norwood, Mass. — **F. Dixon**;
363 kp., St. Louis, Mo. — **N. Bublis**,
M. Kalėda.

Neponset, Mass.

SLA 176 kuopos valdyba
SLA 176 kuopos metinis su- sirinkimas buvo pasekmingas. Visi kuopos reikalai, nomina- cijos Pildomosios Tarybos ir rinkimas kuopos valdybos at- likta ramiai.

Į kuopos valdybą vienba- siai išrinkti šie nariai: pirm. brolis Čižauskas, vice pirm. brolis Amsie, užrašų sekr. se- suo Martin, fin. sekr. brolis Sarafinas, išdin. brolis Rut- kauskas, išdo glob. broliai Vasiliauskas ir Kučinskas, organiz. ir koresp. sesuo Mar- tin, daktaras kvotėjas Dr. W. G. Duserick (Dusevičius) 528 Broadway, So. Boston, Mass. Valdyboje pasiliko visi tie pa- tys, išskyrus organizatorę korespondentę.

Finansų sekretoriaus rapo- rtas parodė, kad kuopos ižde yra \$47.03.

Perstatyti ir priimti penki kandidatai. Visi jauni ir ga- būs lietuviai ir lietuvaits. Jų priėmimui bus surengta vaka- rienė po naujų metų, vasario 22 d., Sendaros svetainėje, 124 F St. Pradžia 6 val. va- kare. Įžanga \$1.

Rengiamie taipgi ir sukak- tinių bankietų, apie ką bus pranešta vėliau. **J. V. M.**

Chicago, Ill.

SLA 217 kuopos valdyba
Į SLA 217 kuopos valdybą del 1940 metų išrinkta šie: pirm. Kazys Maskin, vice pirm. adv. Kazys Zekas, už- rašų rašt. P. Gribiene, fin. rašt. J. Gribas, išdin. Z. Vit- kus, išdo globėjai Bakas En- ziulis ir A. Stankus, maršalka Tolišius, daktaras kvot. Dr. S. Biežis.

SLA 217 kp. pramoga į- vyks sausio 7 dieną, 1940 m., po kuopos susirinkimui, toj pačioj svetainėj, 6812 So. Western Ave. Bus lošiama kortomis ir kauliukais. Bus duodamos gražios dovanos lai- mėtoms prie kiekvieno sto- lo. Taipgi bus ir skanių už- kandžių ir gėrimų.

Kuopa kviečia visus kaip į kuopos valdybą išrinkta: pirm. P. Pečiokas, vice pirm. V. Stimburienė, užrašų sekr. C. Joseph, fin. sekr. A. Lato- nis, išdin. S. Janaraukas, iš- do glob. J. Berneckas ir V. Maslauskas, organiz. P. Pe- čiokas ir V. Stimburienė, dak- taras kvotėjas T. Kveder.

Tame pat susirinkime atlik- ta ir Pildomosios Tarybos no- minacijų.

Springfield, Ill.

SLA 275 kuopos valdyba
SLA 275 kuopos metiniame susirinkime gruodžio 10 dieną į kuopos valdybą išrinkta: pirm. P. Pečiokas, vice pirm. V. Stimburienė, užrašų sekr. C. Joseph, fin. sekr. A. Lato- nis, išdin. S. Janaraukas, iš- do glob. J. Berneckas ir V. Maslauskas, organiz. P. Pe- čiokas ir V. Stimburienė, dak- taras kvotėjas T. Kveder.

Tame pat susirinkime atlik- ta ir Pildomosios Tarybos no- minacijų.

Pranešimas SLA de- šimto apskrčio kuopoms

SLA dešimto apskrčio me- tinis suvažiavimas yra šaukia- mas sausio 21 d., 1940 m., 11 valandą ryte, German Ame- rican Home, 1715 — 52nd St., Kenosha, Wis.

Visoms 10 apskrčio kuopoms esu išsiutinėjęs laiškus, kuriuose prašiau išrinkti at- stovus į busiantį šio apskr- čio metinį suvažiavimą. Tikiu, kad kuopos gavo mano siųs- tus laiškus ir išrinko atsto- vus. Šiuo kviečiu išrinktuosius atvažiuoti į aukščiau nu- rodytą vietą ir į laiką.

Vietinė 212 kuopa delega- tus ne vien aprūpins šilta jau- kia vieta, bet maloniai ir drau- giškai priims. Visi tarsimės, o vėliau, po suvažiavimo, tu- rėsime vakarienę.

Tebuna man leista daryti širdingą užkvietimą kaip vie- tinius Kenosha lietuvių, taip ir iš apielinkų miestų visus lietuvių skaitlingai suvažiuo- ti į šią nepaprastą SLA 212 kuopos puotą.

M. Kasparaitis,
SLA 10 apskr. sekr.,
1827 Linden Ave.,
Racine, Wis.

Worcester, Mass.

SLA 318 kuopos valdyba
SLA 318 kp. priešmetinis susirinkimas buvo gruodžio 7 d. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm., A. Šeblinskas. Apka- bėjus kuopos reikalus, buvo nominuota SLA Pildomoji Ta- ryba ir išrinkta kuopos val- dyba 1940 metams.

Į valdybą išrinkta: pirm. A. Šeblinskas, vice pirm. V. Grigas, užrašų sekr. J. Dva- reckas, fin. sekr. J. Mozuraitis, išdin. J. Mitrikas, išdo globėjai p. Dabrilienė ir p. Juozunas, maršalka J. Sarapi- navičius, organiz. A. Kriau- čialis.

SLA 318 kuopos valdyba didžiūmoje yra ta pati, ką bu- vo 1939 metais ir susideda iš gerų darbuotojų, nes visi jos nariai jau per daug metų dar- buojai SLA laui.

Organiz., A. Kriaučialis, pa- reiškė, kad yra galimybių su- organizuoti jaunuolių kuopą ir jis tą darbą jau pradėjęs. Visi jam pritarė ir sutiko pa- gelbėti. Gražus darbas būtų atlikti, jei išpildytų p. Kriaučialio pareiškimą. Ir tas būtų galima atlikti, net pas- mus yra daug gražaus lietu- viško jaunimo, kuris su lietu- viais dalyvauja. Todel tik rei- kia pasidarbauti, o pasekmės bus geros.

Grand Rapids, Mich.

A. a. Ona Klevinskienė,
SLA 60 kuopos narė

A. a. Ona Klevinskienė nu- mirė gruodžio 3 dieną, vos spėjus užsibaigti SLA 60 kuopos susirinkimui, kuriame ji dalyvavo. Užbaigus susirinki- mą, ji ant vietos suklupo ir daugiau jau neatsigavo. Nu- mirė nuvešta į ligoninę.

A. a. Ona Klevinskienė pa- ėjo iš Lietuvos, Kalvarijos parapijos. Šioje šaly išgyveno 36 metus: Waterbury ir Grand Rapids, Mich., po 18 metų. Prie SLA priklausė per 15 metų. Buvo rimto būdo narė. Dideliam nuliudime pa- liko savo vyrą Joną Klevins- ką, sunų Petrą ir dukterį Te- resę, ir SLA 60 kuopos na- rius.

SLA 60 kuopos nariai suau- kojo del gyvų gėlių bukieto. Palaidota Roseland Park ka- pinėse.

Lai jai buna rami šios ša- lies šaltoji žemėlė.
J. Karsokas.

Worcester, Mass.

Svarbus minėjimas ir veikėjų pagerbinas

SLA 57 kuopa sausio 13 dieną, 1940 metais minės 40 metų gyvavimo sukaktuves ir pagerbs gyvus ir mirusius šios kuopos veikėjus, per kurių pasidarbavimą ši kuopa turė- jo 700 narių. Yra užkviesti žymūs kalbėtojai iš kitur ir šios kuopos seniausi nariai ir kiti kalbėtojai.

Muzikališkas programos ir kalbos prasidės 6 valandą va- kare, vakarienė 7 valandą, šokiai 8 valandą. Parengimas bus L. U. Kliubo Svetainėje, 12 Vernon St. Muzikališką dalį programos išpildys J. Dir- velio orkestras.

Maloniai kviečiame Warces- terio ir apielinkės lietuvių dalyvauti šiame rengime, kuris bus iškilmingas, su pa- mokinančiomis kalbomis, ska- niais valgiais ir gėrimais.

Rengimo Komitetas.

Aliquippa, Pa.

Iš SLA 247 kuopos susirinkimo

SLA 247 kuopos metinis su- sirinkimas įvyko gruodžio 10 d., Kavaliausų name. Narių į susirinkimą atsilankė ne- daug. Susirinkimą atidarė ir vedė kuopos pirm., P. Kava- liauskas. Reikalų svarstymas ėjo priprastoje tvarkoje.

Į kuopos valdybą išrinkti visi senieji. Kiekvienas kuopos valdybos narys pasižadėjo dirbti kiek galint, kad kodau- giau narių prie kuopos prira- šius. O Antrojo Pažangos Va- jaus organizatoriais išrinkta du — J. Kavaliauskiene, 300 Todd St. ir J. Plečkaitis, 217 Highland Ave.

Broliai ir seserys, mes kvie- čiam visus geros valios lietu- vius stoti į SLA 247 kuopą, nes dabar mūsų Susivienijimo apdrauda yra pigiausia ir ge- riausia. Norintieji įstoti į S. L. A. 247 kuopą, kreipkitės prie aukščiau įvardintų orga- nizatorių.

Springfield, Ill.

SLA 158 kuopos nariai atsibuskime

SLA 158 kuopoje yra nema- žas burs narių, bet susirin- kimas lanko nedidelė dalis. Net ir į svarbiuosius susirin- kimus atsilanko toli gražu ne visi. Pavyzdžiui, praeitas mu- sų kuopos susirinkimas buvo svarbus tuo, kad jame rink- ta kuopos valdyba ir nomi- nuota SLA Pildomoji Taryba. Bet tame susirinkime dalyva- vo gal tik trečdalis visų na- rių. Tai jau negeras pasireiš- kimas. Tai rodo, kad nariai nesidomi savo organizacijos reikalais. Kada buna laikas iš- sirinkti savo viršininkus, tai nariai į susirinkimus neatei- na, bet kai tie viršininkai iš- rinkti, tai yra tokių narių, kurie išmėtinėja, kad negerus išrinko, kad organizacijos rei- kalai negerai vedami. O kie- nogi čia kaltė? Tai tų pačių narių, kurie neateina į susi- rinkimus ir neatlieka savo pa- reigos, o tik paskui reiškia nepasitenkinimą viršininkų ne- gerumu.

Broliai ir seserys, SLA 158 kuopos nariai! Toliau taip ne- turi būti. Ateity mes visi tu- rime dalyvauti kuopos susi- rinkimuose ir svarstyti mūsų brangios organizacijos reika- lus. Juk susirinkimuose mes galime apsvastyti visus rei- kalus taip, kaip mūsų didžiū- mai geriau išrodo. Mes gali- me išrinkti tokius viršininkus, kurie mums geresni išrodo. O taip padarius, mums neprisi- eis išmėtinėti, kad negerus išsirinkome. Todel prašau vi- sų narių: lankykite kiekvieną kuopos susirinkimą, domėki- tės savo organizacijos reika- lais, atsineškite į susirinki-

mus geras sumanymus ar tar- kite savo žodį tuose sumany- muose, kuriuos kiti atsineša arba iškelia. Tuomet bus ir jums patiems smagu. Tuomet bus ir organizacijai gerai.

Komitetas.

mus geras sumanymus ar tar- kite savo žodį tuose sumany- muose, kuriuos kiti atsineša arba iškelia. Tuomet bus ir jums patiems smagu. Tuomet bus ir organizacijai gerai.

SLA 158 kuopos nariai, at- sikelkite iš miego ir 1940 me- tais imkite gyvesnį dalyvumą mūsų organizacijos reikaluose.

K. J. Čivinskas,
Senas SLA darbuotojas.

New Kensington, Pa.

Iš SLA 192 kuopos susirinkimo

SLA 192 kuopos susirinki- mas įvyko gruodžio 10 d., Sla- vokių svetainėje, 1136 — 4th Ave. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm., J. Maslauskas. Dalyvavo visa valdyba. Praei- to susirinkimo protokolas per- skaitytas ir priimtas vienba- siai.

Priimta 10 aplikantų. "Card party" komisija pra- nešė, kad iš parengimo liko \$25.07 pelno. Ligonijų lanky- tojai pranešė, kad yra trys ligoniniai.

Atlikta Pildomosios Tary- bos nominacijų. Išrinkta kuopos valdyba: pirm. A. Muraus- kas, vice pirm. F. Bakšienė, užrašų sekr. V. Gamulis, fin. sekr. J. Svipas, išdin. J. Sa- kalauskas, išdo glob. F. Bak- sienė ir A. Artmanavičius, organiz. I. Ivoškienė ir J. Ka- raliuniene. **V. Gamulis**.

E. St. Louis, Ill.

SLA 88 kuopos valdyba

SLA 88 kuopos metinis su- sirinkimas įvyko gruodžio 3 d. Susirinkimas buvo skaitlingas ir malonu buvo matyti brolius ir seseris insiterusojančius mūsų didžiulės organizacijos reikalais.

Susirinkime atlikta Pildo- mosios Tarybos nominacijų ir rinkimai kuopos valdybos, todel kitų reikalų mažai svar- styta. Finansų sekretorius, brolis J. N. Žičkus, atsisakė nuo savo pareigų, kurias ėjo per tryliką metų. Jo vieton išrinktas jaunas narys, brolis P. Šukis. Malonu matyti, ka- da senesnieji nariai savo vie- tas užleidžia jaunesniems.

Į valdybą išrinkta sekami nariai: pirm. V. Mielašius, vice pirm. F. Gaudulevičius, fin. sekr. P. Šukis, užrašų sekr. M. Jokubaitis, išdin. J. Bulota, išdo glob. P. Jočienė, F. Bukaučkas ir P. Miežara, maršalka K. Paulauskas.

Aš nuo savęs velinu SLA 88 kuopos viršininkams ir vi- siems nariams pasekmingai darbuotis kuopos ir visos or- ganizacijos laui. Taipgi lin- kiu visiems mūsų kuopos na- riams linksmų ir laimingų Naujų Metų. **J. Bulota**.

Grand Rapids, Mich.

Pramoga Vilniaus krašto šelpimui

Sausio 12 d., Sv. Jurgio draugijos svetainėje rengia- mas koncertas ir šokiai. Vir- šutinėje svetainėje bus kon- certas ir šokiai, žemutinėje bus gėrimų, užkandžių ir įvairių išlaimėjimų. Programas prasi- dės 8 valandą vakare. Šis pa- rengimas yra rengiamas or- ganizacijų valdybų komiteto. Pelnas šio parengimo eis Vil- niaus krašto šelpimui.

Šio miesto ir apielinkės lie- tuviai ir lietuvaitės nuošir- džiai kviečiami atsilankyti. Jūs atsilankę pasiklausysit gra- žaus programo, pasižoksit prie gero orkestro, pasilinksinsit ir kartu sušelsit vilniečius.

Komitetas.
AR ATLIKOTE SAVO SLA PAREIGĄ?

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

Distrikto Ketvirto Generalio Organizatoriaus žodis

SLA kuopų valdybos nariai savo pareigas atlieka, tai organizatoriai privalo atlikti savo

SLA organizataviame darbe prievartos nėra. Organizatoriai darbuojasi sulig savo noro. Darbštūs organizatoriai žino, kad išrinkti ir apsiėmę, tai ir reikia dirbti. Organizatoriaus vardas ir darbas yra garbingas. Bet vardas, be užsitarnavimo, mažą reikšmę turi. Kada žmonės savo trisus užsitarnauja pagarbos, tai jiems tas priklauso ir jie su džiaugsmu priima.

Mūsų SLA organizacijos kiekviena kuopa išsirenka organizatorius iš geriausių veikėjų ir pasitiki, kad jie dirbs su geriausiais norais ir daug naujų narių prirašys. Darbštūs organizatoriai pabaigoje metų savo raporte pateikia linksnį ir garbingą žinią organizacijai ir sau. Neveiklus organizatoriai savo raporte gali tik atsiprašyti apgailauti savo neveiklumą. Jie teisi, kad neturėjo progos darbuotis. Mat aplikantai patys neatėjo į namus pas organizatorių prisirašyti, o organizatorius nepaisė arba sutingęs buvo vaikščioti ir kalbinti aplikantus. Apgailavimas arba atsiprašymas dėl savo apsiėmimo nepateisina dalykų tikro stovio.

Pasidarbavęs organizatorius, per metus lengvai galėjęs 10 naujų narių prirašyti į kuopą. Bet tai menkas nuostis, o per organizatorius apsiėmimą apsnudimą tie lietuviai kitur prisirašė. SLA organizacija kas metai kelis šimtus naujų narių mažiau gausi vien tik dėl to, kad organizatoriai nepaiso ir savo pareigų neatlieka.

Brangūs broliai ir sesutės, aš kalbu apie tuos organizatorius, kurie apsiima būti organizatoriais ir nepaiso dirbti. SLA turi daug brangių pasiūlytųjų ir garbingų organizatorių. Tų darbuotojų vardai turi būti aukštinami rėdėm į SLA istoriją užrašyti. Dauguma tų brangių veikėjų dirbo SLA Aukštiname Konkurse, Pirname Pažangos Vajuje ir jau dirba Antrame Pažangos Vajuje. Tokių narių yra tikras mylėjimas savo organizacijos ir lietuviybės.

Cia pateiksiu vardus, kurie mano žinioje iki šiol yra užsiregistravę kaip SLA Antro Pažangos Vajaus organizatoriai ketvirtam distrikte:

11 kp., Waterbury, Conn., broliai ir seserys: J. Žemantauskas, Aldona Matienė, Helena Tareliūtė ir Petras Steponavičius. Visi žymūs SLA darbuotojai. Ypač brolis Žemantauskas yra SLA pionierius ir auginojas.

66 kp., Ansonia, Conn., broliai S. Trapkauskas ir J. Radzevičius. Jie yra geri SLA darbuotojai ir gabūs organizatoriai. Jau turi pusę tuzino narių prirašę, o kita pusė tuzino prirengtų aplikantų.

124 kp., Hartford, Conn., brolis Petras Labanauskas, pasiūlytųjų SLA labai darbuotojas. Jis jau prirašė pusę tuzino naujų narių ir kitam susirinkimui turi daug aplikantų. Petri padeda darbuotis žymus SLA veikėjas Bronius Vedeikis, buvęs 4 apskr. organizatorius ir per daug metų pirmininkas.

142 kp., New Haven, Conn., broliai ir seserys A. Zimkus, M. Kvaratijus ir S. Dičienė, ir pagalbininkai SLA 4-to apskričio vice pirm. brolis J. Čeponis ir brolis V. Alksnins.

Visi žymūs SLA darbuotojai. Brolis Alksnins praeity daug jaunimo prirašė prie Susivienijimo.

168 kp., Stamford, Conn., p-lė E. Pociūtė ir brolis M. A. Tarulis, SLA geri darbuotojai.

207 kp., Manchester, Conn., brolis J. Tvaronaitis, SLA žymus darbuotojas. Daug narių prirašė Aukštiname Konkurse, Pirname Pažangos Vajuje ir Antrame Pažangos Vajuje jau prirašė pusę tuzino narių. Kitam susirinkimui turi aplikantų.

325 kp., Terryville, Conn., brolis K. Michailas per daug metų SLA darbuotojas.

326 kp., Bristol, Conn., sesuo Ona Marcinkevičienė, žymi SLA darbuotoja, kuri suorganizavo jaunųjų kuopą ir laimėjo dovanas. Taipgi sesers Marcinkevičienės sunus jaunas Marcinkevičius, kolegijos mokslo baigęs, darbuojasi SLA labui ir padeda prirašinėti naujų narių.

Dar daugiau yra 4-tame apskrities žymių darbuotojų ir organizatorių.

Kviečiamas kuopos ir organizatoriai prisijusti savo raportus. Iki šiol dar neturiu žinių iš kai kurių kolonijų.

Visų organizatorių ir veikėjų dalyvaujančių Antrame Pažangos Vajuje iš 4-to distrikto vardai tilps organe.

A. Birieta,
Distr. 4 gen. org.

Bristol, Conn.

Kalėdų Diedukas aplankė SLA mokyklos mokinius

Kalėdų Diedukas apsilankė pas SLA Bristolio lietuvių mokyklos mokinius paliko gerą įspūdį mokiniams ir jų tėvams. Vietos lietuvių veikėjas, p. Ona Marcinkevičienė, SLA Liet. Kalbos Kursų Steig. Komiteto narė, su pagalba savo sunaus Juozo Marcinkevičiaus, gerb. ponų R. Jakavonių ir ponų Burneikų surengė gražų vakarėlį Kalėdų švenčių proga dėl lietuviškos mokyklos mokinių.

Teko ir man dalyvauti tame bristoliečių mokinių ir jų tėvų vakarėlyje ir gerėtis maloniais įspūdžiais. Apie 8 valandą vakare atvykau kartu su p. Marcinkevičiene, mokyklos k-to nare, pas ponus Burneikus. Automobilui sustojus prie ponų Burneikų didelių gražių namų, buvo galima matyti per langą, kad kupinas namas svečių. Įėjus į namą, kur mus maloniai pasitiko gerb. Burneikos, matėme visus lietuviškos mokyklos mokinius ir jų tėvus. Gerbiama Burneikienė mane supažindino su svečiais.

Tarpe svečių ir mokinių raudonai labai malonią nuotaiką. Mokiniai SLA mokyklos susipažinę prie gražios Kalėdų eglaitės nekantriai laukė Kalėdų Dieduko, o mokinių tėvai gerėjosi mokinių nuotaika.

Tuoju po mūsų pribuvimo suskambėjo priešakinių durų varpelis, p. Burneikienė suvirpėjo pareikšdama: "Turbūt dar daugiau svečių ateina". Atidarius duris, pasirodė Kalėdų Diedukas, raudonuose rūbuose, su ilga balta barzda, nešinas didelį baltą maišą ant pečių prikrautą kalėdinių dovanų.

"Sveiki gyvi bristoliečiai S. L. A. mokyklos mokiniai ir tē-

vai!" — tarė Kalėdų Diedukas per duris įžengęs porą žingsnių ir savo maišą padėdamas prie Kalėdų eglaitės. "Seikinu jus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais. Linkiu jums linksnų Kalėdų!" — pareiškė jis, sveikindamas mokinius.

"Sveikas, sveikas, Kalėdų Dieduk!" — atsakė mokiniai, entuziastiškai sveikindamiesi su juo. Jaunesnieji mokiniai nedrąsiai artinosi prie Kalėdų Dieduko, o vyresnieji pradėjo klausinėti Kalėdų Dieduką, iš kur jis atvyko, ar kalėdinių dovanų atvežė?

"O, jus mano brangūs vaikučiai!" — sakė Kalėdų Diedukas — "aš senai rengiausi aplankyti jus ir apdovanoti, nes žinojau, kad jūs jau trečią metų lankote lietuvišką mokyklą. Šį metą, gavęs progą, pasikinkiau savo greituosius briedžius, sėdau į roges ir žaibo greitumu iš Lietuvos atvykau į Ameriką."

"Tai Tamsta Lietuvos Kalėdų Diedukas?" — paklausė Virginija Burneikaitė. "Aš maniau, kad atvykai nuo šiaurės ašigalių."

"Taip, panele Virginija, aš gyvenau prie šiaurės ašigalių, bet kasmet aplankau Lietuvos mokinius. Šį metą žinodamas, kad jūs turite Bristolio lietuvišką mokyklą, atvykau pas jus tiesiai iš Lietuvos!"

Mokiniai ir tėvai juokėsi iš šito pasikalbėjimo Kalėdų Dieduko su mokiniais. Kiti plojo rankomis, palydėdami mokinių monologą iš pasikalbėjimo su Kalėdų Dieduku.

Gerb. mokytojas, p. Jonas Poškus, Jr., paprašė Kalėdų Dieduką sėstis, pasilsėti po didelės kelionės. Prasiėdė mokiniių programėlis. Visų svečių ir mokinių nuotaika buvo gera. Mokiniai, Mavis Kirtiklis, Ragina Čepulytė, Virginija Burneikaitė, Alice Kavaliauskaitė, Bronė Rėklaitytė padėklamavo keletą gražių deklamacijų. Mokytojas, p. J. Poškus, paskaitė iš knygelės Lietuvos garbios rašytojos Ziemaitės kalėdinį vaizdelį. Taipgi jis papasakojo mokiniams, kaip Lietuvoje žmonės rengiasi kučias su šieniu ant stalo ir Kalėdas švęsti. Ką jie valgo, kokias dainas ir giesmes gieda ir dainuoja Kalėdų švenčių proga.

Mokyklos komiteto narė, p. Ona Marcinkevičienė, tarė keletą žodelių. Vėliau kalbėjo SLA IV Apskričio Liet. Kalbos Kursų Steig. Komiteto pirmininkas, p. V. M. Čekanauskas-Chase, kuris savo trumpoje kalboje pažymėjo, kad jis džiaugiasi kartu su visais mokyklos mokiniais ir jų tėvais gražiu kalėdiniu vakarėliu, pavyzdingu mokyklos veikimu ir gražia nuotaika visų svečių. Jis taipgi pažymėjo, kad garbė tiems lietuviams tėvams, kurių vaikučiai mokinasi lietuviškos kalbos, rašybos, dainų ir deklamacijų, auklėjami pavyzdinai. Gerb. Čekanauskas pareiškė, kad S. L. A. lietuviška mokykla lošia svarbią rolę lietuvių jaunimo auklėjime, kad visi lietuviška mokyklą lankanti jaunuoliai, išmokę tėvų kalbos ir lietuviškos rašybos, ateity galės būti mokytesni už kitus, galės pasinaudoti įgyta žinyba.

Kalėdų dovanų išdalinimas

Po trumpo programėlio, Kalėdų Diedukas, išsiskaidamas mokinius varda, kiekvienam įteikė po dovanėlę. Apdovanoti ir mokytoja, komiteto narius dovanėlėmis. Pasikalbėjęs su mokiniais ir svečiais, pasidalinęs keletu kalėdinių anekdotų, atsisveikinęs aplėdo p. Burneikų namus su tuščiu

maišu, pareikšdamas, kad jei gyvi visi busim, tai vėl pasimatysim.

Likę mokiniai ir svečiai puotavo ligi pusiaunakčio. Mokiniai turėjo užkandžius. Labai geroje nuotaikoje jie užkandžiavo ir juokavo, prisimindami įspūdžius ir Kalėdų Dieduką bei besigerdami gautomis dovanomis. Vėliau užkandžiavo visi svečiai, mokinių tėvai ir komiteto nariai su mokytoju J. Pošku, Jr. priešaky. Tenka pažymėti, kad gerb. p. Burneikai visus puikiai pavaišino. Gerb. Burneikai yra abu jauni žmonės, Amerikoje gimę ir auge, bet pavyzdinai lietuviai.

Cia noriu pažymėti, kad šį vakarėlį sumanė ir surengė gerb. Ona Marcinkevičienė, S. L. A. mokyklos komiteto narė, bendrai su gerb. ponais Burneikais, ponais Jakavoniais ir kitais vietos lietuviams lietuviškos mokyklos rėmėjais. SLA IV Apskričio Liet. Kalbos Kursų Steig. Komiteto pirmininkas, p. V. M. Čekanauskas-Chase, labai dėkingas šioms gerb. Bristolio lietuviams už tokią puikią iniciatyvą, už jų pastangas ir pasiūlymus dėl mokinių naudos.

Taipgi noriu pažymėti, kad šiame mokinių naujai surengtame vakarėly dalyvavo šie Bristolio lietuvių rinktinieji veikėjai: gerb. R. Jakavonis su žmona, Juozas Čižauskas su žmona, p. Kvedarienė, p. Rėklaitienė, p. Dadžiūnienė, p. Kavaliauskienė su dukrele Lillian, p. Dabkienė, p. Kirtiklienė, p. Ona Čepulienė, taipgi dar keletas vietos lietuvių ir lietuvių, kurių pavardžių neatsimenu. Bendrai buvo apie 25 ypatos greta mokinių būrelis.

Bendrai šis kalėdinis vakarėlis paliko malonų ir įspūdingą atsiminimą ne tik tai S. L. A. mokyklos mokiniams, bet visiems šio vakarėlio dalyviams. Bristolio lietuvių kolonija maža, joje gyvena apie 60 lietuviškų šeimų, bet tokiame mažame lietuvių skaičiuje atsiranda nemažas būrelis sąmoningų, labai pavyzdinių lietuvių, kurie leidžia savo sunus ir dukreles į lietuvišką mokyklą mokytis tėvų kalbos, lietuviškos rašybos, kurie auklėja savo naująją kartą sąmoningai ir pavyzdinai.

Šia proga pareiškiau, jog garbė jums, broliai ir sesutės, Bristolio lietuvių! Jūsų sąmoningumu, pavyzdingumu, lietuviškumu džiaugiasi visos lietuviškos pasaulis, džiaugiasi ir Susivienijimas Liet. Amerikoje ir kiekvienas lietuvis, iš šalies sekantis jūsų kultūringą veikimą bei tautinio sąmoningumo sąvokos pareiškimą per lietuvišką mokyklą ir per jūsų sunelių ir dukrelių gražią kalbą. Todel šia proga aš sakau: valio jums bristoliečiai!

Svėtys.

Stamford, Conn.

SLA 168 kuopos veikimas

SLA 168 kuopos susirinkime, kuris buvo gruodžio 10 dieną, dalyvavo 33 nariai. Nutarta paaukoti iš kuopos išdo \$5 del 4 apskričio jaunųjų. Taipgi perėjus per susirinkusius narius, surinkta \$7.15. Todel viso susidaro \$12.15.

Priimti du nauji nariai, i-teiktai jiems narystės paliudijimus. Nominuota SLA Pildomoji Taryba. Taipgi buvo renkama kuopos valdyba 1940 metams.

Kadą prisiėjo rinkti kuopos valdybą, tai pasirodė, kad visą kuopos valdybą atsisako į niekas nenori užimti kuopos valdybos vietą. Išrodė jau taip, kad mūsų kuopa turės

pasilikti be valdybos. Priežastis ta, kad mūsų nekuriame vietos gerbt kuopos valdybą, daro suvis bereikalingus užsipildinėjimus, todėl kurie gali atlikti kuopos valdybos darbą, nenori apsiimti ir girdėti bereikalingų užsipildinėjimų. Bet per didelį prašymą nekurių narių, pasisekė prikalbinti, kad ta pati valdyba pasilikytų ant kitų metų, išskyrus pirmininką, kuris suvis atsisakė.

Ateinantiems 1940 metams SLA 168 kuopos valdyba susideda iš sekančių narių: pirm. P. Saltmeris, vice pirm. Jurgis Andriunas, protokolų raštininkas M. Tarulis, fin. sekr. O. Ančiūtė, iždin. O. Pociūtė, išdo globėjai Juozas Šiugžda ir C. Leonavičius, maršalka C. Leonavičius, organizatoriai Olesė Pociūtė ir M. Tarulis.

Kitas SLA 168 kuopos susirinkimas įvyks sausio 14 d. Visi kuopos nariai malonėkite atsilankyti, nes bus tai metinis susirinkimas ir turime daug svarbių reikalų apsprasyti.

J. Pocius,
SLA 168 kp, koresp.

Pittsburgh, Pa.

Neužtarnauta dovana

Gruodžio 22 d., 1939 m., vakarą ilgai atminsiu ir kada tik į savo skautų laikrodį žiūrėsiu.

Tą vakarą jau gana vėlai sugrįžau iš skautų kalėdinio pokilio (Christmas Party). Kiti šeimynos nariai jau miegojo. Pastebėjau ant stalo siuntinį, adresuotą man. Ilgai nelaukus, pradėjau egzaminuoti nuo ko ir kas. Perskaičiusi, sužinojau, kad siuntinys nuo S. Bakano.

Atradusi ir apžiūrėjusi skautų laikrodėlį, supratau, kad tai jau man. Bet ir vėl klausimą patį sau pasiačičiau: už ką? Juk aš dar neužsidirbau. Pora savačių atgal man gavo tokį laikrodį nuo S. L. A. vajaus vedėjo Kl. Jurgelio už prirašymą naujų narių. Tai buvo už jos darbą del SLA. Bet už ką aš gavau? Aš esu SLA nare nuo savo dviejų metų amžiaus, nuo labai didžiųjų jojų ir džiaugiuosi, kad visos mano geriausios ypatybės draugės ir yra SLA narės. Bet tiek aš, tiek mano draugės, budamos dar tik tai vaikų skrynių, kad ir su geriausiais norais dar neturėjome progos niekuo patistarnauti del SLA ir del kitų draugijų.

Tat, dabar negalėdama brolių Bakaniui atsiesti už tokią puikią ir vertingą man dovana, noriu pareikšti tiktai širdingą ačiū.

Lig šiol aš jau ne kartą, žiūrėdama į savo SLA narystės paliudymą ir skaičių, kiek metų dar yra iki aš galėsiu persikelti į suaugusių skrynių, nes nuo kiek aš tiktai atnešu lankau mūsų kuopos susirinkimus, ir ne kartą jau teko apgailestauti, kad, kaip vaikų skryniais narė, neturiu tokių privilegijų kaip suaugę nariai. Ypatinai mane visuo met domina balsavimai, įvairių delegatų rinkimai ir kito ki tarimai, prie kurių aš neturiu dar teisės prisidėti. Bet dabar jau lauksiu į suaugusių skrynių persikėlimo netik metus, mėnesius, savaites, bet dienas skaitliuodama. O žiūrėdama į savo skautų laikrodį, klausyusi, kada ta laiminga valanda išmū, ir aš galėsiu atsisteisti SLA veikėjams už jų rupestį netiktai savimi ir dabartimi, bet ir mumi ir ateitimi.

Taip pat prašyčiau Tėvynės redaktoriaus, kad jis atleistų man už mano raštą jei bus

neįskaitomas, nes aš neturėjau progos lietuviškos mokyklos lankyti, o lietuviškai pramokau tiktai skaitydama lietuviškus laikraščius ir mamos laiškus, už ką ne kartą teko ir pipirų. Mat mano mama, dirbdama del SLA ir daugelio kitų draugijų, gauna labai daug laišku, blankų ir kitokių spausdinių, ką aš ir mano broliukas labai mylime, kaip mes paprastai sakome, knibint, tai yra atidaryti, perskaityti ir ko nesuprantame, tai prašyti mamos paaiškinti. Nors mamai tas nevisuomet patinka, ypatingai tada, kai ji yra labai užimta, tai jau tenka mums tų pipirų, o kartais ir karčiųjų. Bet kadangi sakoma, kad mokslo dykai nieks negauna, tai ir aš negaliu tikėtis. Bet tikiuosi, kad kitą kartą jau geriau parašysiu, nes mama dar paliko SLA 40 kuopos sekretore ir kitų draugijų viršininke. Kas reikią man progą ir toliau lavintis lietuviškai.

V. M. Količaitė.

Bridgeport, Conn.

A. a. Adomas B. Stankus, SLA 51 kuopos narys

Gruodžio 9 d., 1939 m., numirė SLA 51 kuopos narys Adomas Stankevičius (Stankus), Philadelphia, Pa., ligoninė, kur buvo nuvykęs pasigdydyti, bet jau nepavyko pašalinti ligos priežasties, kuri išskyrė iš mūsų draugijos tarpo ir priverstė keliauti į amžiną atilį. Velionis A. B. Stankevičius ilgą laiką gyveno New Britain, Conn., bet jo moteris ir dvi dukterys gyveno Bridgeport, Conn., kur Stankus dažnai atsilankydavo ir buvo mūsų kuopos nariu. Apie metai laiko Stankaus moteris numirė, o dukterys apsiėdė ir apsigyveno viena New Haven, kita Hartford, Conn.

Adomas B. Stankevičius buvo karštas lietuvis, visada rūpinosi Lietuvos ir visais tautiniais reikalais. Po Pasaulinio Karo 1920 m. jis daug pastangų padėjo organizuodamas korporaciją "Machanicas". Net buvo pasiūstas į Lietuvą atstovauti minėtą korporaciją. Sugrįžęs iš Lietuvos, ilgą laiką dirbo prie Vieniybės, agentaudamas jai lietuvių kolonijose. Vėliau buvo įsigijęs viešbutį New Britain, Conn., ir turėjo geras pasekmes tulį laiką. Keli mėnesiai atgal turėjau su juo asmeniškų susirašinėjimus. Tuomet jis nusiskundė, kad jo sveikata silpnėja ir sakė jieško siąs būdų pasigdydyti. Bet jau nepavyko.

Velionis buvo apie 60 metų amžiaus. Nesmagu kai mūsų draugijos eilės vis mažėja.

Išėkis, drauge, ramiai šalitoje Dėdės Samo žemėlėje.

A. Sapięga,
SLA 51 kp. sekr.

Grand Rapids, Mich.

Aukos vilniečiams

Paskelbtam aukotojų sąrašė Tėvynės 50 numery gruodžio 15 d. aukojusių SLA 42 kuopos susirinkime gruodžio 4 d. Šv. Jurgio draugijos svetainėje Vilniaus krašto šelpimui, praleista pavardė U. Liutkienės, kuri aukojė \$1.00. Smulkių aukų buvo ne \$1.40, bet 40c. Viso \$40.00. K. Pašluosta vėliau aukojė \$1.00, viso \$41.00.

Iki šio laiko Vilniaus krašto šelpimui aukoję sekančiai: Šv. Jurgio draugija \$25.00, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 42 kuopa \$41.00, Šv. Petro ir Povilo draugija \$10.00, Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Kareivių draugija \$25.00, Lietuvos Sūnų ir Dukterų draugija \$25.00, Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje 54 kuopa \$5.00. Viso \$131.00.

P. Greičaitis.

Kenosha, Wis.

SLA 10 apskričio suvažiavimas ir 212 kuopos parengimas

Sausio 21 d., German American svetainėje įvyks SLA 10 apskričio suvažiavimas. Taipgi tą pačią dieną, užsibaigus suvažiavimui, bus SLA 212 kuopos parengimas. Bus puiki vakarienė ir šokiai. Be to bus dar ir programos. Vakarienė prasidės 5:30 val. po pietų. Kas norėtų dalyvauti, prašau nusipirkti tikietus išanksto. Tikiuosi galite gauti pas rengimo komisiją ir kuopos valdybos narius. Galiu užtikrinti, kad nesigailėsite, atsilankę į šį parengimą.

SLA 212 kuopos valdyba 1940 metams

Gruodžio 5 d. SLA 212 kuopos susirinkime buvo atlikta Pild. Tarybos nominacijų balsavimas ir išrinkta kuopos valdyba 1940 m. Išrinkta sekančiai: pirm. H. Labanauskas, vice pirm. L. Šulskis, nutr. rašt. J. Kasputis, fin. rašt. S. Vaičieliūnas (S. Vaičieliūnas yra čia gimęs ir augęs jaunas vaikas), iždininkas S. Bacevičia, išdo glob. F. Povilanskis ir P. Šumskis, organiz. J. Kasputis, dak. kvot. Dr. H. L. Rose.

Pranešimas SLA 212 kuopos nariams

Su pradžia 1940 metų kuopos susirinkimui bus pradėdami lygiai 7:30 val. vakare, tom pačiom dienom ir toje pačioje vietoje. J. Kasputis.

Cleveland, Ohio

Iš SLA 14 kuopos susirinkimo

SLA 14 kuopos susirinkimas buvo lietuvių svetainėje. Pirm., F. Baranauskas, pranešė, kad šis susirinkimas yra pirmasmetinis ir kad bus renkama kuopos valdyba ir nominuojama SLA Pildomoji Taryba.

Peršaukus kuopos valdybą — radosi visi. Ligonų lankytojai pranešė, kad yra du ligoniai.

Priduota aplikacijos naujų narių: Magdalena Zdanis, Ona Mihelich, Peter G. Biškis.

Mrs. P. Žiuris, SLA 14 kuopos lietuvių jaunųjų klases mokytoja, pranešė, kad yra mokinių apie 30. Pamokos bus kas šeštadienis, 2 val. po piet ir viskas sekasi gerai.

Mrs. Misčikienė pranešė, kad balius priėmimui naujų narių, kurių yra 12, buvo labai smagus ir pasekmingas, ir dar liko pelno. Kuopos nariai išreiškė padėką gspadiėnėms Mrs. Misčikas, Mrs. Vilčinskas, Mrs. Polteris ir visiems darbuotojams. Atlikta Pildomosios Tarybos nominacijos.

Į kuopos valdybą išrinkta šie nariai: pirm. Feliksas Baranauskas, vice pirm. Jurgis Česna, fin. sekr. Marė Misčikienė, iždin. J. Vilčinskas, nutarimų rašt. Juozas P. Yuraitis, išdo globėjai Pranas Bulbo, Jonas Polteris ir Juozas Medelis, dr. kvotėjai Dr. J. Vitkus, Dr. Matulaitis ir Dr. Kazlauskas. Ligonų lankytojai Ant. Praškevičius, K. Taraškevičius, Kulturos darželio kom. Mrs. Baltruonis ir Dr. Tamošaitis. Svetainės bendrovės atstovas F. Baranauskas. Apšvietos kom. Mrs. P. Žiuris, Dr. Tamošaitis, K. Karpis, Pius Žiuris ir Mrs. Polteris. Organizatoriai Mrs. Misčikas (deputatė), Justinas Misčikas, Jonas Brazauskas, Ant. Praškevičius, Juozas P. Yuraitis. Kom. del jaunųjų organizavimo Pius Žiuris, Jonas Diraitis, Dr. Kazlauskas, K. S. Karpis, Pranas Bulbo.

Kuopos valdyba išrinkta ak-lamacijos būdu.

J. P. Yuraitis.

Protokolas SLA trečio apskrčio kuopų metinio suvažiavimo

SLA trečio apskrčio kuopų metinis suvažiavimas buvo lapkričio 26 d., 1939 m., Lietuvių Mokslo Draugystės Sveitinėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa.

1. Suvažiavimą atidarė 3-čio apskrčio pirm., J. P. Milleris, 2 val. po pietų ir paskyrė į mandatų komisiją J. A. Ruką, 86 kp. delegatą; J. Kuizną, 104 kp. delegatą, ir J. Manskį, 86 kp. delegatą. Taip pat pakvietė p-lę Elzbietą Bakanaitę, 90 kp. delegatę, ir p-lę Olga Sandaitę, 353 kp. delegatę, prisigioti delegatams ženkliui.

Suvažiavimą atidarant S. L. A. 90 kp. delegatė Elzbietą Bakanaitę, varde 90 kp. delegatę, įteikė pirmininkui dovaną suvažiavimų tvarkos veidui kūjuką, su sekamu raštininku pareiškimu: "Broliui J. P. Milleriui, SLA 3-čio apskrčio prezidentui, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa. Su SLA 3-čio apskrčio 25 metų gyvavimo suaktuvių proga teikiame jums, kaip prezidentui, šią mažos vertės dovanėlę susirinkimams ir suvažiavimams tvarkai vesti kūjuką. Ir mes linkime, kad šis kūjukas rąkose prezidento kvietimų mus visus: prie darbo, prie tvarkos, prie vienybės, ir prie broliškos sąjaušpinės meilės, ne tik šiame suvažiavime, bet ir per daugelį metų ateity. Su geriausiais linkėjimais S. L. A. 90 kp. delegatai. Pasi-rašo: Kazys Milleris, Elzbietą Bakanaitę ir Barbora Bakanienę."

Pirmininkas, padėkodamas už dovaną, pareiškė, kad jį-sai iki šiol neturėjęs to reikalingiausio daikto — tvarkai vesti kūjuko.

Sekretorius, S. Bakanas, iš-šaukė apskrčio valdybą ir ko-misijas. Dalyvavo visi. Iššau-kė kuopas. Kuopų atstovai sudėjo mandatus mandatų ko-misijai. Kol mandatų komi-sija sutvarkė mandatus, pirm. pakvietė SLA vice prezidentą J. K. Mažukną tarti keletą žodžių Susivienijimo reikalais. Mažukna savo kalboje išreiškė pagėdavimą, kad sekamas S. L. A. seimas padarytų konstitucijos pataisymus del sauges-nių SLA pinigų įvestavimo ir kad SLA konstitucija neleistų jokių kitokių bonų pirkti kaip tik valdiškus nors ir su mažesniu uždabriu, bet tai būtų saugesnis įvestimas, negu kitokiuose visokiuose bonuose. Taip pat pirm. pakvietė tarti keletą žodžių ir S. Bakaną, kaip generalį vajuos organizatorių. Bakanas kvie-tė visus delegatus būti organi-zatoriais ir didinti Susivienijimą.

2. Mandatų komisija prane-sė, kad šiame suvažiavime dalyvauja sekamų kuopų dele-gatai:

40 kp., Pittsburgh, Pa.: A. Vainorius, H. Kaptarauskas, K. Leliūsis, F. Rodgeris, J. Povilūnienė, J. Viktoravičius, V. Količius ir E. Leonavičienė; 48 kp., Portage, Pa.: A. Vengrienė; 86 kp., N. S. Pittsburgh, Pa.: J. Rukas, A. Dovydas, J. K. Mažukna, S. Karsokienė, J. Monskis, M. Mažukni-nė, K. Kumža, M. Šimkienė ir A. Malokienė; 90 kp., Bridgeville, Pa.: Elzbietą Bakanaitę ir Barbo-ra Bakanienę; 92 kp., Courney, Pa.: Ka-zimieras Savickas; 95 kp., Coal Centre, Pa.: Benis Dursas; 104 kp., S. S. Pittsburgh, Pa.: Jonas Kuizinas ir Anta-nas Žemaitis; 128 kp., Carnegie, Pa.: Ma-rė Andriulionienė, Jonas Ga-taveckas ir E. Šiurmaitienė; 172 kp., Duquesne, Pa.:

Ona Gutauskienė; 192 kp., New Kensington, Pa.: Jonas Svipas ir Frances Bakšienė; 195 kp., Pittsburgh, Pa.: M. Struogienė, A. Stapušai-tienė ir Roy Poplauskas; 247 kp., Aliquippa, Pa.: J. Plečkaitis; 258 kp., Washington, Pa.: Mikas Mikalauskas; 266 kp., Castle Shannon, Pa.: Petras Laurinaitis; 286 kp., McKees Rocks, Pa.: Juozas Miliauskas; 323 kp., Glendale-Carnegie, Pa.: Monika Dalkienė, Solo-mija Lukšienė; 353 kp., Pittsburgh, Pa.: D. Sanda, J. Greičius ir Olga Sandaitė.

Viso dalyvauja 17 kuopų su 42 delegatais ir 13 valdy-bos bei komisijų narių su sprendžiamu balsu, kas viso sudaro su sprendžiamu balsu 55 delegatus. Mandatų komi-sijos raportas priimtas.

3. Dienos tvarkos vedėjais išrinkta: pirmininku J. P. Milleris ir sekretorium S. Ba-kanas vienbalsiai.

4. Pirmininkas, J. P. Mille-ris, paskyrė į rezoliucijų ko-misiją P. Dargį, J. Baltrušai-tį ir J. Virbicką. Ši komisija taipgi eis pareigas skundų ir prašymų komisijos.

5. Protokolas iš pusmetinio suvažiavimo skaitytas ir pri-imtas.

6. Valdybos ir komisijų ra-portai. Pirmininkas, J. P. Mil-leris, išdėvė raportą žodžiu. Vice pirm., V. Virbickas, taip pat žodžiu išdėvė raportą. Užrašų raštininkas, S. Baka-nas, pateikė raštininkų rapor-tą. Turtų raštininkė, M. Zdanienė, išdėvė raštininkų K. Šin-kunės ir turtų kontrolės ko-misijos narių V. J. Količienė, J. Virbickas ir J. Bikinaitė, pateikė bendrą raportą, iš kurio pasirodė, kad apskrčio ižde randasi \$224.67. Rapo-rtas priimtas. Parengimų ko-misijos nariai, A. Janulevi-čius, P. Dargis, J. Baltrušai-čius, E. Saveikienė ir M. Dal-kienė, padarė pranešimus iš savo darbuotės. Visi raportai priimti.

7. Apskrčio valdyba prane-sė, kad apskrčio metinis išvažiavimas-piknikas bus ren-giamas birželio mėnesio 2-rą sekmadienį, Lietuvių Uky, nes jau vieta yra paimti, ir atsi-šaukė į kuopas, kad viršminė-tų dienų nieko nerengtų, nes iš išvažiavimo uždabrio bus vežami apskrčio kuopų delegatai į seimą, kaip kad paprastai budavo.

8. Nutarta, kad apskrčio komitetas pasistengtų įsigyti pastovią pasidėjimo vietą Lie-tuvių Mokslo Draugystės sve-itinėje del apskrčio knygų, arhevo ir kito turto.

9. Nutarta iš apskrčio iždo paaukėti \$10 sušelpimui Vil-niaus lietuvių.

10. Kuopų delegatai padarė žodžių pranešimus iš savo kuopų darbuotės ir stovio. Iš pranešimų pasirodo, kad prie apskrčio priklausančių kuopų yra gana gerai veikiančių ne tik gavime naujų narių, bet rengiančių parengimus ir turi gražaus turto kuopų ižduose.

11. Rinkimai apskrčio val-dybos ir komisijų del sekamų metų. Vienbalsiai nominuo-jama ir aklamacijos būdu išren-kama: pirm. J. P. Milleris, vice pirm. Vytautas Virbickas, užrašų raštininku S. Ba-kanas, turtų raštininke M. Zdanienė, išdėvė raštininkų K. Šin-kunės, organizatorius Charles K. Pikelis, turtų kontrolie-riais Julija Bikinaitė, V. J. Količienė; J. Virbickui nepa-laukus kandidatūrą, nominuo-jama viešai H. Kaptarauskas ir Olga Sandaitė. Slaptai bal-suojant, Olga Sandaitė gavo 31 balsą, o H. Kaptarauskas

18 bal. Olga Sandaitė išrink-ta. Parengimų komisijon vien-balsiai išrinkti: A. Janulevi-čius, P. Dargis, J. Baltrušaitis, M. Dalkienė — visi senieji. E. Saveikienė atsisakius, jos vieton, be opozicijos, išrinkta E. K. Šiurmaitienė. 12. Sakamas pusmetinis su-važiavimas didžiama balsų nu-

Protokolas SLA septinto apskrčio 53 suvažiavimo

SLA 7-to apskrčio 53 su-važiavimas įvyko lapkr. 27 d., 1939 m., Crystal Ballroom svetainėje, 325 E. Market Street, Wilkes Barre, Pa.

1. Suvažiavimą atidarė ap-skrčio pirmininkas, M. Kup-ris, 1:30 val. po piet.

2. Mandatų komisijon pir-mininkas paskyrė A. Ambro-zaitytį, V. Seilių ir J. Gibavi-čių.

3. Kol mandatai buvo sut-varkyti, pirmininkas pakvietė pakalbėti M. Podolskį pirmuti-nį apskr. pirmininką, P. Stach-kuną iš Sebastopol, Pa. jau-nuolių, V. Kamarauską ir J. J. Nienius.

4. Suvažiavime dalyvavo de-legatai nuo šių kuopų:

1 kp., Edwardsville, Pa.: V. Kamarauskas, I. Grigutis, J. Gibavičius ir J. Leskauskas; 5 kp., Plymouth, Pa.: A. Dadurkevičius, J. Rimavičius ir A. Taluba; 6 kp., Plymouth, Pa.: J. Karanauskas ir A. Kižis; 7 kp., Pittston, Pa.: A. Vaitkevičius, A. Miliauskas ir S. Norkus; 12 kp., Nanticoke, Pa.: B. Asadauskas ir V. Buoželis; 30 kp., Scranton, Pa.: V. Kerševičius ir W. Meškunas; 32 kp., Buttonwood, Pa.: A. Mockevičius ir J. Urbanavičius; 33 kp., Miners Mills, Pa.: K. Arisonas ir V. Lugauskas; 35 kp., Wilkes Barre, Pa.: M. J. Kvietkus, J. Ruzgis, J. Andriušis, J. Stankevičius ir V. Botyrius; 67 kp., Luzerne, Pa.: Ignas Paškevičius; 68 kp., Lee Park, Pa.: F. Amšėjus ir K. Ciceliasuskas; 79 kp., Inkerman, Pa.: S. Jakučiūnas ir V. Seilius; 110 kp., Plains, Pa.: A. Mi-kelionis ir M. Baguška; 115 kp., Wilkes Barre, Pa.: A. Kupris, A. Ambrozaitis, J. Kiguolis, J. Adomaitis ir J. Stanislovaitis; 116 kp., Maltby, Pa.: K. Janauskas; 203 kp., Sebastopol, Pa.: V. Gaidžiūnas ir P. Stachkunas; 230 kp., Wanamie, Pa.: J. Jančaras ir M. Valvonis; 246 kp., Plymouth, Pa.: K. Gaidžiūnas, P. Kubilius ir P. Stankunas; 291 kp., Sweet Valley, Pa.: J. Nienius ir M. Padolskis.

4. Apskrčio valdybos na-riai: pirm. Mikas Kupris, vice pirm. Antanas sueta, išdėvė raštininkas Galinskas, sek-retorius Juozas Maceina, iždo glob. Juozas Katilius ir S. Žukauskas, organizato r i u s V. Kerševičius.

5. Mandatų komisijai paves-ta rezoliucijų ir kuopų įneši-nų sutvarkymas.

6. Nepaprasto suvažiavimo, įvykusio birželio 18 d., 1939 m., protokolas skaitytas ir vienbalsiai priimtas.

7. Protokolas praėjusio su-važiavimo buvo skaitytas ir vienbalsiai priimtas.

8. Apskrčio valdybos ketu-rių posėdžių protokolai skai-tyti ir vienbalsiai užgirti su pagrimum apskr. valdybos už veiklumą.

9. Raportai apskr. valdy-bos: pirmininko, vice pirmi-ninko, sekretoriaus, išdėvė iždo globėjų ir organizatoriaus priimti.

10. Apie "Birutės" jaunu-lių draugijėlės veiklą raportą

tarta laikyti Carnegie, Pa. 13. Vienos minutės atsis-to-jimu ir ramuma pagerbti pra-eitais metais mirę SLA na-riai. 14. Suvažiavimą uždarė pir-mininkas, J. P. Milleris, 5:30 val. vakare.

Suvažiavimo vedėjai: Pirmininkas John Miller, Sekretorius S. Bakanas.

išdėvė V. Botyrius. Jo rapo-rtas priimtas.

11. Komisija, kuri buvo iš-rinkta nepaprastame apskr. suvažiavime del paruošimo Pil-domajai Tarybai kompromiso rezoliucijos, pranešė, kad ap-skrčio advokatas patarė jo-kiai komisijai ar apskrčio valdybai į šį reikalą nesimai-šyti, nes advokatas pats su SLA prezidentu tarsis del pa-likimo SLA raštinės New Yorke. Komisijos raportas priim-tas.

12. Skaityta pranešimas Tė-vynės redaktoriaus, kad jis apskrčio suvažiavimo proto-kolą organe patalpinti nega-lėjo, nes SLA prezidentas pa-tarė protokolą perduoti Pildomajai Tarybai del apsvasty-mo. Nutarta paraginti apskr. kuopas, kad jos pasiųstų Pil-domajai Tarybai apskrčio pa-ruošta rezoliuciją, pareiškan-čią, kad kuopos yra nepaten-kintos del to, kad 7 apskrčio suvažiavimų protokolai orga-ne netalpinami.

13. Apskrčio valdyba ra-portuoja, kad liepos 17 d. S. L. A. prezidentui atvykus į Wilkes Barre, Pa., valdyba bandė susitarti su prezidentu del palikimo SLA raštinės New Yorke, tačiau pagėdau-jamo rezultato neatsiekt.

14. Skaityta pranešimas adv. P. Slattery, kad jis su-sitarė su SLA prezidentu del SLA Centro nuolatinės buvei-nės nustatymo taip: presiden-tas leis Penn. valstijos kuopoms balsuoti į kurį miestą SLA raštinė turi būti perkelta. Jei didžiama kuopų nu-balsuos centrą ir raštinę per-kelti į Pittsburgh, tai apskri-tis nedarys jokių kliučių šio reikalo vykinimui, bet jei už Pittsburghą nesusidarys di-džiama kuopų, tai SLA rašti-nė bus perkelta į Wilkes Barre, Pa.

15. Apskrčio pirmininkas pranešė, kad leidžiamų išlai-mėjimų piniginių dovanų daug tikietų knygelių iš kuopų ne-gryžė. Nutarta išlaimejimą at-likti sekančiame apskr. suva-žiavime.

16. Nutarta apskrčio va-saros išvažiavimą ateinančią vasarą turėti. Surengimas paves-ta apskrčio valdybai.

17. SLA 116 kuopa, iš Maltby, Pa., įnešė, kad ap-skritis turėtų paruoštas man-datų blankas ir kad prieš su-važiavimą blankos kuopoms būtų prisiųstos. Įnešimas at-mestas.

18. Ta pati SLA 116 kp. įnešė, kad apskr. turėtų du organizatorius. Įnešimas pri-imtas.

19. Vienbalsiai nutarta re-komenduoti kuopoms remti V. Kerševičiaus iš Scranton, Pa., kandidatūrą į SLA vice pre-zidento urėdą.

20. Nutarta pakviesti pakalbėti į suvažiavimą atvykusius iš Brooklyno svečius S. Vitai-tį ir D. Klingą. Svečiai SLA reikalais ir tt. pasakė gana vykusias prakalbas.

21. Delegatas J. Nienius prašė, kad apskritis jam duo-tų protokolų knygą del parin-kimo medžiagos rašomai lietu-vių istorijai. Nutarta knygą jam pavesi.

22. Vienbalsiai nutarta pa-naukti \$10.00 Vilnijos lietuvių reikalams.

23. Pakelta klausimas, kad reikalauti iš Sovietų Rusijos

valdžios, kad ji prisilaikytų 1920 m. sutarties ir grąžintų Lietuvai lietuviams apgyventas teritorijas. Nutarta paraginti SLA Pildomąją Tarybą, kad ji atitinkamu momentu, var-dė SLA, tokį reikalavimą mi-nimai valdžiai įteiktų.

24. Nutarta sekančių suvažia-vimą turėti Wilkes Barre, Pa. 25. Apskrčio valdyba iš-rinkta:

M. Kupris pirm., A. Sueta vice pirm., J. Maceina sekretorius, A. Galinskas išdėvė raštininkas, J. Katilius ir J. Stanislovaitis iždo glob., V. Kerševičius ir M. J. Kvietkus organizato-riai.

26. Apskrčio ižde buvo iki šiam suvažiavimui:

Pinigais banke	-----	\$89.66
Lietuvos paskolos	-----	100.00
Labu	-----	\$189.66
Suvažiavime kuopos	-----	\$34.35
Aukų iš kuopų	-----	40.00
Už išlaimejimo tikietus	-----	64.95
Už ženklelius	-----	2.10
Už busų tikietus	-----	2.00
Viso	-----	\$333.06

Išmokėta

Apskrčio viršin. algos,	-----	46.97
kėlionės ir įvairios	-----	50.00
išlaidos	-----	10.00
Advokatui F. Slattery	-----	1.50
Vilnijos lietuvių	-----	6.11
pagelbai	-----	\$114.58
Už svetainę del	-----	\$118.48
suvažiavimo	-----	100.00
Nedatekliaus vakarienei	-----	218.48
delegatų pavaišinimui	-----	
Viso	-----	\$218.48

SLA 7-to apskrčio Pirm. Mikas Kupris, Sekr. Juozas Maceina.

Toronto, Canada

Detroitiečių atsilankymas

Jei kada nors SLA 236 kuopa turėjo tikrai malonų, neužmirština ir reikšmingą pažangą, tai gruocžio 2 d. vakare. Jis buvo visais atvė-jais vykęs ir malonus, nes jo programą sudarė rinkiniai Detroito lietuviai vaidintojai.

Detroitiečiai atvyko su veiku-kalu "Žentai iš Amerikos". Nors šis veiklas pas mus ir buvo vaidintas, bet pamačius, kaip detroitiečiai vaidina, at-rodė, kad ir tas pats veika-las tik pirmu kartu matomas. Garbės daug tenka jaunuoliams, kaip: Marytei Jurkiutei, vaidinusiai lietuviškos rolę. Žiurint į ją, net tikėti nesino-ri, kad tai Amerikos lietuvi-aitė. Ji žiurovus tiesiog žavėjo.

N. Sidariūtė, viešinos Lietu-voje amerikietės rolę, atliko labai gabiai ir apskukiai. J. Rasko, pamylėjusio lietuvi-aitę, rolę suvaidino ir gražiai. Šio veikalo suflioriaus pareiga te-ko St. Masytei, kurį atliko savo darbą nepamainomai. Už šių jaunuolių tikrai gražų su-vaidinimą, nuopelnas priklaus-o vyresniesiems, būtent: E. ir G. Diliams ir Pilka. Ypač sėsei Dilienei, kuri, kėk teko pastebėti, jaunuolius dabojo, kaip motina. Pati E. Dilienė sudarė tokią tipiką "Barbo-rą", kurią vargiai iš mūsų išeivių galėtų kas nors ku-kuoti. Gerą pamoką davė "Komikams" ir F. Dillis, vy-kusiai suvaidinęs amerikiečio flortuoti mėgstančio rolę.

Žodžiu, mes netik gerėjomis detroitiečių gabumais, bet dar ir pasimokinome kaip vaidin-ti. Po veikalo visos trys p-lės, Masytė, Jurkutė ir Sidariūtė padainavo keletą lietuviškų dainelių, kurioms publika ka-tutių nesigalėjo. Ir buvo už ką! Pastebėtina, kad M. Jur-kiutė skambindama pianu du-

etams, parodė didelio gabumo muzikoje.

Užbaigus programą, vakaro vedėjas, A. Frenzelis, pakvietė tarti į mus porą žodžių sese-rį M. Kemešienę, kaip gen. organizatorę savo distrikto, kuriai taip vykusiai pasisekė praveisti Pirmąjį Pažangos Vajų. Ji nurodė, kodėl jai taip sekėsi. O todėl, kad det-roitiečiai SLA kuopų nariai ir jų viršininkai taikiai ir vie-ningai dirbo darbą bendrai. Jos žodžiais, jie esą nemažiau entuziastiškai atsidavę ir Ant-rajam Pažangos Vajui. Malo-nu girdėti ir reikia palin-kėti kuogeriausių pasekmių! Pasibaigus visam linksmu-mui, svečiai detroitiečiai tapo palydėti poilsiui, nes rytojaus dieną reikėjo grįžti namo.

Išleistuvių bendri pietūs bu-vo paruošti pas Dagilius. Pie-tų laiku buvo kviečiami visi detroitiečiai tarti savo žodį. Pirmoji tarė žodį p-lė Masy-tė jaunuolių vardu. Ji pasakė kaip jie noriai visi dirba "Dailės" chore ir iš to turi malonumą. Pareiškė, kad esą ir SLA nariai priklausą jaunuolių kuopai, linkėjo, kad ir mūsų jaunimas augtų ir veik-tų lietuviškoje dvasioje. Bend-rai visas pietų laikas iš sve-čių pusės mums sudarė nepa-prastai malonų vaizdą, kurio mes ilgai nepamiršime. Kaip atrodė mes svečiams, tai žinoma tik jiems. Kuomet norėjo skirtis, tai atrodė, jog mes išlydime ką tai artimo ir brangaus. Svečius išlydint, buvo įteikta parvesti "lauk-tuvių" tortas didžiulės knygos pavydale, ant kurios buvo už-rašas "Lai gyvuoja SLA!"

Šį užrašą puošė graži balta rožė. Reikia prisipažinti, kad ši knyga suteikė visiems svar-bią reikšmę. Žiurint į ją atro-dė, kad ji riša mus visus, kaip vienos šeimos narius, rodos tik reikia atversti jos lapus, ten visų SLA narių vardus ras. Šią knygą pagamino Dagilienės sesutė A. Blažaitė, atvykusi iš Lietuvos į sve-čius pas seserį ir švogerį Da-gilius.

Kuopa reiškia širdingą ačiū Blažaitytei ir Dagiliams už taip reikšmingą dovaną, vi-siems kuopos nariams, noriai dalyvavusiems detroitiečių iš-leistuvėse, taipgi mūsų nenu-ilstančiai parengimų komisijai — O. Kuniutienei ir E. Fren-zelienei — padėjusioms daug truso svečių priėmimo. O už vis širdingesnis ačiū nuo kuopos narių, tai mūsų bran-giems kaimynams detroitie-čiams, sudariusiems mums di-delio malonumo savo atvyki-mu.

Kartu kuopa išreiškia užuo-jautą gerb. Zigmantienei, ku-ri del ištikusios ją nelaimės negalėjo būti atkankyti.

Iš SLA 236 kuopos narių susirinkimo

Gruocžio 10 d. įvyko SLA 236 kuopos narių mėn. susi-rinkimas, kuris ėjo gana sma-giai ir jaukiai iki Pildomosios Tarybos nominacijų. Išdalinus balotus, kilo kiek nesuiprati-mo del kandidatų. Po kelių paaiškinimų nominacijos atlik-ta tvarkingai.

Šiame susirinkime tapo iš-rinkta ir kuopos valdyba se-kantiems metams: pirm. A. Frenzelis, vice pirm. J. Plie-ras, sek. V. Dagilis, iždin. M. F. Jokubynienė ir fin. rašt. O. Indrelienė. Kitos vi-sos kom. ir organiz. bus ren-kami sausio mėn. susirinkime.

Ligonijų šiuo tarpu kuopa neturi. Šiaip daugiau rimtes-nių reikalų nesvarstyta, nes laiką išsėmė rinkimai ir nomi-nacijos.

Prie progos visiems nariams dar kartą primenu, kad atsi- tikime ligos, tokių narių, ku-rie bus skolingi mokesčių už ką! Pastebėtina, kad M. Jur-kiutė skambindama pianu du-

nemalonumų, valdyba prašo narių rimčiau susirupinti mo-kesčių reikalais ir jų neuž-tęsti.

Šis susirinkimas sušelpė vieną kuopos narę, K. Skinu-tienę, kuri serga ir randasi sunkioje padėty. Nariai sulig išgalės suaukojo \$3.50 ir jai įteikė.

Kitas susirinkimas įvyks jau 1940 metais, sausio mėn. 14 d., 2 val. po piet, 404 Bathurst St, 3 aukštas, ukrai-nių salėje. Dalyvaukime gau-siai.

Su artėjančiais naujaisiais metais linkiu SLA nariams, gerb. Pild. Tarybai ir mūsų nepamainomam Tėvynės re-daktoriui daug laimės, patva-rumo ir kantrybės eiti svar-bias ir atsokomingas pareigas. Taipgi linkiu, kad su Ant-ruoju Pažangos Vajum mūsų SLA žymiai pažengtų pirmyn. O. I.

Montello, Mass.

SLA 17 kuopos valdyba Vakarienei pavyko

SLA 17 kp. priešmetinis su-sirinkimas įvyko gruocžio 12 d. Nominuota SLA Pildomoji Taryba ir išrinkta kuopos val-dyba 1940 metams.

Į valdybą išrinkta: pirm. K. Jurgelinas, vice pirm. J. Stukas, užrašų sek. K. Cir-bulėnas, fin. sek. A. Jonaitis, iždin. J. Mickevičius, iždo glob. S. Tamuševičienė, A. Petelčius ir A. Jakavonis, organiz. M. Kemzura, ir va-jaus metui prie jo išrinkta dar du organiz. — J. Micke-vičius ir A. Kereilis. Maršal-ka V. Kaunas, daktaras-kvo-tėjas Dr. A. Vaitkus.

SLA 17 kuopos vakarienei įvyko lapkričio 25 dieną. Jos vedėju buvo M. Kemzura. Po vakarienos buvo ir kalbų. Pirmiausia pakalbėti persta-tytas SLA prezidentas F. J. Bagočius. Jis daugiausia kal-bėjo apie mūsų Susivienijimą. Jo kalba buvo labai nuosėkli. Antru kalbėtoju buvo antro apskrčio generalis organiza-torius, brolis Namaksis. Jis aiškino apie dabartinį vajų ir ragino visus dirbti del mūsų Susivienijimo, kad laike va-jaus gavus kodaugiausia na-rių. Po to prez. F. J. Bago-čius ivezdino laike Pirmojo Pažangos Vajaus prirašytas nares: Anna Kemzuraitę ir Eleanor Kemzuraitę. Brolis Bagočius naujos narės pa-linkėjo kogeriausio pasiseki-mo ir įteikė po SLA ženklelį. Tuo pačiu sykiu brolis F. J. Bagočius po SLA ženklelį į-teikė ir visiems tiems SLA 17 kuopos nariams, kurie yra pasidarbavę del kuopos labo.

Atlikus visas ceremonijas, buvo šokiai. Parengimu visi dalyviai buvo patenkinti.

Už vakarienos surengimą didelę garbę priklauso šeimyninkėms, kurios sunkiai dirbo. Šeimyninkėmis buvo šios po-nios: Bubliskienė, Liolienė, Alusevičienė, Urbonienė (bu-vusi Petraitienė), Raizilienė ir Kemzurienė. Joms tariame širdingą ačiū. Prie stalų pa-tarnavo šios panelės: Stanku-naitė, Balčiūnaitė, Pekarskaitė, Kemzuraitė, Liolaitė. Joms irgi tariame širdingą ačiū.

Taipgi tariame ačiū ir vi-siems tiems, kurie bent ko-kiu darbu prie vakarienos su-rengimo prisidėjo. Ačiū ir publikai už atsilankymą į mu-sų parengimą. Komisija.

Frackville, Pa.

SLA 164 kuopos valdyba

I SLA 164 kuopos valdybą 1940 metams išrinkta: pirm. Antanas Vinickas, vice pirm. Juozas Mineika, fin. sek. E. Grabauskienė, užrašų sek. J. A. Kazlauskas, organiz. J. Kliučinskis, iždin. A. Zalenka, iždo glob. J. Povilaitis ir K. Makauskas.

Mūsų Korespondentai Apie Bendrą Lietuvį Veiklą Amerikoje

Gimnazistės laiškas iš Lietuvos Vilnių atgavus

Mūsų geros narės Stefani-
jos Ciurlionytės Dovanienės
giminaitė Valė Milinkevičiūtė
yra 17 metų mergaitė ir mo-
kėtinė Lietuvos gimnazijoje
Kaune. Laiškelyje savo tetulei
Valė aprašo nuotaiką jos gim-
nazijoje ir Kaune, kuomet bu-
vo atgavusi Vilnius. Laiškelis
atspindi Lietuvos jaunimo
džiaugsmą dėl Vilniaus atga-
vimo, ir kaip jaunuolės pa-
rašytas bus gal daugeliui įdo-
mus. Valė Milinkevičiūtė ra-
šo:

Su tuo niuriu rudeni mums
prašyto šviesi diena. Tai bu-
vo Vilniaus grąžinimo diena.
Kaip tą dieną visi džiaugėsi!
Ne tik mes budami laisvojo
Lietuvoj, bet ir viso pasaulio
lietuviai.

Atsikėlus turėjau bėgti į
gimnaziją. Išbėgus pamaciau,
kad visi namai buvo išpuošti
trispalvėmis vėliavomis. Visur
buvo girdėtos muzika, liaudies
dainos. Visų žmonių širdys
paskendo džiaugsmu. Skubi-
nausi į gimnaziją, rodosi kad
pačios kojos lėktė lėktė, taip
buvo linksma, kad baisiai no-
rėjosi rėkti, cypiti, dainuoti.
Įbėgus į gimnazijos drabužinę
ėmiau visas iš eilės bučiuoti.
Viena kitą pasveikinu.

Ei! į salę mergaitės!
Salėj jau buvo daug moki-
nių. Visur kalbos ir kalbos;
visų kalbų centras — Vilnius.
Mūsų širdys virė jaunatvišku

Leidžiame Miko Petrausko kurinių leidinį

Miko Petrausko Kuriniams
Leisti Komiteto narių posėdis
įvyko gruodžio mėnesio 5 d.
Svarbiausias klausimas, kuris
šiam posėdyje buvo svarstytas
— pirmutinio leidinio Pet-
rausko kurinių išleidimas.
Kaip žinia, šis komitetas su-
siorganozavo tuo tikslu, kad
jamžinti Miką Petrauską, tiek
daug nusipelnusį Amerikos
lietuviams ir visai lietuvių
tautai. O jamžinti gražiausiai
galime plėsdami jo kurinius,
ir ragindami Amerikos lietu-
vius tais kuriniais naudotis.

Komitetas iki šiol turi su-
rinkęs pinigų \$221.00. Vadi-
nasi, kad ir kuklus bus pirmu-
tinis leidinys, jam esamų pi-
nių dar neužteks.

Taigi komiteto nariai ir
svarstė šias problemas. Pirm-
iausiai dėl paties leidinio.
Nutarta išleisti 20—25 Miko
Petrausko dainas, — cho-
rams, grupėms ir solistams.
Tai bus gražus rinkinys ir la-
bai naudingas mūsų daininin-
kams. Daugelis mūsų daininin-
kų, mat, pastaruoju metu jau
nebegali gauti tų leidinių, —
išsibaigę. Nutarta leidinį įde-
ti ir Miko Petrausko biografi-
jos bruožus. Viršelius bus gra-
žus, su kompozitoriaus atvaiz-
du. Komitetas apskaičiuoja,
kad šio pirmojo leidinio išlei-
dimas kaštuos apie \$400.

Miko Petrausko Kuriniams
Leisti Komitetas atsikreipia į
gerbiąmąją Amerikos lietuvių
visuomenę, prašydama paramos
— aukų. Aukos galima
sukelti visokiais būdais: pra-
mogomis, bei šiaip organizaci-
jos ir draugijos, bei chorai,
kurie turi išduose, turėtų kiek
nors tam tikslui paaukoti.

Be to, komitetas pagamino
specialias knygetes leidinių
užsakymams rinkti. Leidinio
kaina bus \$1. Į knygetę įeina
dešimt kvietimų, — vadinasi,
dešimčiai atskirų užsakymų.
Šios knygetės prenumeratams
rinkti bus išsiuntintos plačiai
per visą Ameriką visiems me-
no mėgėjams ir visuomenės
veikėjams. Komitetas nuošir-

užsidegimu. Balsai drebėjo.
Vienam salės kampe kabojo
Aušros Vartų Panelės paveik-
slas. Ji laimino mus, tarp pra-
žydsių chirautečių, kuriomis
buvo išpuoštas jos paveikslas.
Meldėmės... Marija, Marija,
bangavo žodžių srovė. O pas-
kui ir vėl giesmė: Į kovą, į
kovą draugai...

Iškilmingai sugiedojom tau-
tos himną. Ši minutė buvo
tikrai iškilminga. Širdys pla-
kė karšta meile protėvių sos-
tinei. Salė ilgai skambėjo nuo
garsių šauksmų. Lauke šal-
ta. Visos išėjom į miesto so-
delį. Karo invalidai padėjo gė-
les prie Nežinomojo Kareivio
kapo. Visi sugiedojom Lietuvos
himną. Visur pilna organiza-
cijų, o žmonės užlipo net ant
stogų. Radio griežė lietuviš-
kas liaudies dainas. Kiekvie-
nam sunku suvaldyti savo
jausmus. Taip ilgai teko ken-
tėti, o dabar nežinojom, ką iš
džiausmo daryti. Vilnius mu-
sų, o Pilies paveikslas tarsi
rodo tautai kelius, tarsi saky-
te sako, jog su Vilniū busim
laimingi — Vilnius mūsų,
protėvių sostinė — vėl su
mumis. Visą dieną tikrai pra-
leidom šventiškoji nuotaikoj.
O pamokas visai pamiršau.
Bet negi tokią dieną moky-
sius. Taip mes sutikom Vil-
niaus grąžinimo dieną. Bet aš
manau, kad apie tai jūs gal
dar daugiau girdėjot, negu aš
čia aprašau.

Šios žinutės skaitytojui gal
bus naujanybė šį bei tą suži-
noti iš Pittstono ir epelinkės
lietuvių veiklos ir pažangos.
Čia randasi nariais skaitlin-

Leidžiame Miko Petrausko kurinių leidinį

Miko Petrausko Kuriniams
Leisti Komitetas atsikreipia į
gerbiąmąją Amerikos lietuvių
visuomenę, prašydama paramos
— aukų. Aukos galima
sukelti visokiais būdais: pra-
mogomis, bei šiaip organizaci-
jos ir draugijos, bei chorai,
kurie turi išduose, turėtų kiek
nors tam tikslui paaukoti.

Be to, komitetas pagamino
specialias knygetes leidinių
užsakymams rinkti. Leidinio
kaina bus \$1. Į knygetę įeina
dešimt kvietimų, — vadinasi,
dešimčiai atskirų užsakymų.
Šios knygetės prenumeratams
rinkti bus išsiuntintos plačiai
per visą Ameriką visiems me-
no mėgėjams ir visuomenės
veikėjams. Komitetas nuošir-

užsidegimu. Balsai drebėjo.
Vienam salės kampe kabojo
Aušros Vartų Panelės paveik-
slas. Ji laimino mus, tarp pra-
žydsių chirautečių, kuriomis
buvo išpuoštas jos paveikslas.
Meldėmės... Marija, Marija,
bangavo žodžių srovė. O pas-
kui ir vėl giesmė: Į kovą, į
kovą draugai...

Iškilmingai sugiedojom tau-
tos himną. Ši minutė buvo
tikrai iškilminga. Širdys pla-
kė karšta meile protėvių sos-
tinei. Salė ilgai skambėjo nuo
garsių šauksmų. Lauke šal-
ta. Visos išėjom į miesto so-
delį. Karo invalidai padėjo gė-
les prie Nežinomojo Kareivio
kapo. Visi sugiedojom Lietuvos
himną. Visur pilna organiza-
cijų, o žmonės užlipo net ant
stogų. Radio griežė lietuviš-
kas liaudies dainas. Kiekvie-
nam sunku suvaldyti savo
jausmus. Taip ilgai teko ken-
tėti, o dabar nežinojom, ką iš
džiausmo daryti. Vilnius mu-
sų, o Pilies paveikslas tarsi
rodo tautai kelius, tarsi saky-
te sako, jog su Vilniū busim
laimingi — Vilnius mūsų,
protėvių sostinė — vėl su
mumis. Visą dieną tikrai pra-
leidom šventiškoji nuotaikoj.
O pamokas visai pamiršau.
Bet negi tokią dieną moky-
sius. Taip mes sutikom Vil-
niaus grąžinimo dieną. Bet aš
manau, kad apie tai jūs gal
dar daugiau girdėjot, negu aš
čia aprašau.

Šios žinutės skaitytojui gal
bus naujanybė šį bei tą suži-
noti iš Pittstono ir epelinkės
lietuvių veiklos ir pažangos.
Čia randasi nariais skaitlin-

Šios žinutės skaitytojui gal
bus naujanybė šį bei tą suži-
noti iš Pittstono ir epelinkės
lietuvių veiklos ir pažangos.
Čia randasi nariais skaitlin-

Šios žinutės skaitytojui gal
bus naujanybė šį bei tą suži-
noti iš Pittstono ir epelinkės
lietuvių veiklos ir pažangos.
Čia randasi nariais skaitlin-

Šios žinutės skaitytojui gal
bus naujanybė šį bei tą suži-
noti iš Pittstono ir epelinkės
lietuvių veiklos ir pažangos.
Čia randasi nariais skaitlin-

Šios žinutės skaitytojui gal
bus naujanybė šį bei tą suži-
noti iš Pittstono ir epelinkės
lietuvių veiklos ir pažangos.
Čia randasi nariais skaitlin-

Šios žinutės skaitytojui gal
bus naujanybė šį bei tą suži-
noti iš Pittstono ir epelinkės
lietuvių veiklos ir pažangos.
Čia randasi nariais skaitlin-

Šios žinutės skaitytojui gal
bus naujanybė šį bei tą suži-
noti iš Pittstono ir epelinkės
lietuvių veiklos ir pažangos.
Čia randasi nariais skaitlin-

Šios žinutės skaitytojui gal
bus naujanybė šį bei tą suži-
noti iš Pittstono ir epelinkės
lietuvių veiklos ir pažangos.
Čia randasi nariais skaitlin-

Šios žinutės skaitytojui gal
bus naujanybė šį bei tą suži-
noti iš Pittstono ir epelinkės
lietuvių veiklos ir pažangos.
Čia randasi nariais skaitlin-

Meriden, Conn.

Balius rengiamas
del vilniečių

Skaitydami ir matydami,
kad mūsų tėvynės ar mūsų
tėvų tėvynės širdis, Vilnius,
kuris buvo iš Lietuvos kruti-
nės išplėstas, neseniai sugrą-
žintas ir įdėtas į Lietuvos kruti-
nę—pralinksmedžiom. Podraug
ir pravirkom kartu su vilnie-
čiais: vieni džiausmo ir links-
mybės asaromis, o kiti alkio
ir nuogumo asaromis. Vilnie-
čiams dabar daug ko reikia.

Mes visi matome, kaip gau-
siai plaukia Vilniaus žmonėms
pagelba aukomis, todėl ir Me-
riden Lietuvių Neprigulmin-
gas Pašalpinis Kliubas susi-
rinkime gruodžio 24 d. taršė
nusiųti keletą dolerių vilnie-
čių sušelpimui. Bet paskui nu-
tarė, kad būtų dar geriau, jei-
gu mes surengtume balių ir
jo visą pelną skirtume del
vilniečių. Todėl nutarta reng-
ti balių, kuris bus pirmas po
Naujų Metų, sausio 6 d., Ho-
rigans svetainėje, ant Camp
St., Meriden, Conn. Bus vi-
siems gerai žinomas geras kai-
rodas orkestras, kuris gro-
davo per WNBC New Britain
Lietuvių Radio pusvalandį.
Įėjimo kaina visai maža. Pra-
džia 7:30 val. vakare.

Todėl gerbiamos ir gerbia-
mieji, malonėkite atsilankyti
kodaugusia į šį mūsų paren-
gimą del vilniečių sušelpimo.
Jer. V. Mankus.

Pittston, Pa.

Lietuvių Piličių
Kliubo veikla

Šios žinutės skaitytojui gal
bus naujanybė šį bei tą suži-
noti iš Pittstono ir epelinkės
lietuvių veiklos ir pažangos.
Čia randasi nariais skaitlin-

Aukos Lietuvos reikalams

Pirko Vilniaus Bonų

Duosnasil Mačys Švelkauskas,
gyvenąs Town of Lake, Chicagoje,
Kalėdų švenčių proga, išsiuntė Li-
tuvon 600 litų (virš šimto dolerių)
Vilniaus Paskolos Bonų pirkimui.
Ponas Švelkauskas bene bus pir-
masis, čiaigietis pirkęs virš \$100
vertės Vilniaus Bonų.

Lenkų dovanos giminėms

Be visuomeninių aukų vilnie-
čiams. konsulatams yra gavęs ir
kablegramos Lietuvos išsiuntęs
\$1,075.00 asmeninių arba specifinių
dovanų. Tas dovanas konsulatui
yra pristatę tik keli Chicagoje gy-
veną vilniečiai. Kitos bet mažesnės
lenkų ir žydų dovanos vilniečiams
išna į jvairiomis perlaidomis betar-
pliai. Tai sveikintinas ir gražus
reikšmės.

Gražūs ir praktiški sveikinimai

Dovanos vilniečiams

J. F. Budrikas, didelės rakandų
krautuvės savininkas, 3409-11 So.
Halsted St., Chicago, pasveikino
Lietuvos konsula Petrą Daužar-
stą kokių laiškų: "Gerb. Tarnai:
Linkėdamos linksmy Kalėdų šven-
čių ir laimingų naujų metų, čia
siunčiu čeki sumoje 50 dol., kaip
kalėdinę mano dovaną Vilniaus
krašto sušelpimui. Su gilia paga-
ra, Jos F. Budrik".
Adv. Joseph J. Grish, 4631 So.
Ashland Ave., Chicago, štai kaip
sveikina: "My dear Mr. Daužar-
stas: Wishing you a very Merry
Christmas and a Happy New Year,
and in spirit with the times,
kindly accept my check for \$5.00
to help the Vilna sufferers."
"I wish the contribution could
be more but can readily appreciate
my position when there is so much
to be helped here at home. Sin-
cerely yours, Joseph J. Grish".

Reikšmingos kalėdinės dovanos

Lietuvos konsulatui Chicago gavo
ir Lietuvon išsiuntė sekamas dova-
nas: Detroit, Mich. Lietuvių suruo-
tam masiniam susirinkime Vil-
niaus reikalų aukų sudėta ir
per p. J. Small prisijusta \$213.20

gos susivienijimų kuopos ir į-
vairių draugijų. Viena iš
draugijų yra pažymėtina, tai
Lietuvių Piličių Kliubas.

Minimas kliubas nuomuoja
namą su erdve ir moderniškai
įrengta svetaine, kurioje ne-
tik lietuviai, bet ir kitatūčiai
parengimus rengia.

Metiniame kliubo susirinki-
me išduota apyskaita, iš ku-
rios paaiškėjo, kad kliubas
banke turi pinigų \$10,449.57,
o gaspadorius bėgantiems rei-
kalams turi ant rankų \$221.67.
Kliubo veikėjai ir rėmėjai ver-
ti pagarbos, kad sugėbėję šią
organizaciją pavyzdinai tvar-
kyti.

Gruodžio 17 d., po susirin-
kimo, buvo paruošta narių
p a v aiš n i m a s - v a k a r i e n ė. Po
užkandžių prasidėjo progra-
mas, kurį vedė pasižymėjęs
kliubo veikėjas K. Sakocius.
Prakalbas pasakė: pirm. A.
Galinskas, vice pirm. S. Ma-
rozgas, sekr. G. Laukaitis, gas-
padorius J. Česky, išdin. A.
Šeporaitis ir S. Ramanauskas.
Pastarasis savo kalboj primi-
nė, kad mūsų yra privalumas
ne vien tik organizacijų reika-
lais rūpintis, bet reikia nepa-
miršti ir mūsų senojė tėvynė-
je Lietuvoj, ypatingai Vilni-
joje, nuvargusių lietuvių pagel-
ba.

Tuojuo padaryta rinkliava
aukų Vilnijos lietuviams pa-
gelbėti. Aukų po \$5.00: S.
Ramanauskas, A. Galinskas,
L. Šeporaitis ir J. Pašvens-
kas; po \$1.00: A. Šeporaitis,
J. Marcinkevičius, P. Griga-
linas, J. Puodžiūnas, G. Lau-
kaitis, J. Jonyka ir A. Mi-
liauskas; po 50c.: A. Remeika,
K. Marcinkevičius, S. Maro-
zas ir A. Žukauskas; po 25c.:
K. Sakocius ir Pr. Ramiza. Su
smulkiosiomis aukomis, viso su-
rinkta \$31.41. A. G.

Aukos Lietuvos reikalams

Melrose Park, Ill. SLA kuopa,
Kultūros Dr-ja ir p. Ona Na-
vickienė, surinktos aukos ir fil-
mų vakaro pelnas — 143.00
Cicero, Ill. Lietuvių Namų Sa-
vininkų ir Politikos Kliubas,
per pirm. p. J. Aršęką — 5.00
Chicago, Ill. Zemačių Kultūros
Kliubas, per pirm. p. S. Nar-
kį — 5.00
Juliš Andriulienė, Vilniaus nau-
dai suruošto bazarų pelnas 71.09
Liet. Moterų Apšvietos Dr-ja,
per pirm. A. Miščiukaitienę 30.25
Sakičėjų Kliubas, per išdin. p.
Oną Antanaitienę — 5.00
Adv. Joseph J. Grish — 5.00
Jos. F. Budrik, Furniture Mart
savininkas — 50.00

Viso aukų \$527.54

Aukos vilniečiams

Chicago, Ill. ALRK Federacija,
per sekr. L. Šimutį — 1,850.00
Šią sumą konsulatui pristatė
\$850.00 pinigais ir \$1,000.00 ver-
tės Lietuvos Laisvės Paskolos
bonais.
Sv. Cecilijos Dr-ja, North Side,
per A. Mondelį — 5.00
SLA 322 jaunųjų kuopa, per
p. Juliją Berneckytę — 20.85
Šios sumos \$10.85 pelnas likęs
iš tam tikslui suruošto šokių
vakaro, \$10.00 iš kuopos lėšų.
SLA 208 moterų kuopa, per
išdin. Juzę Morkienę — 25.00
Chicago Lietuvos Moterų
Kliubas — 200.00
Šita auka kablegrama išsiusta
sušelpimui Vilniaus lietuvių mo-
terų ir vaikų. Tai yra pelnas
kliubo suruošto kortavimo va-
karo.
Brighton Park Progresyvių
Draugija — 15.15
Roselandiečių parengimas — 6.00
Šias dvi aukas konsulatui pris-
tatė "Vilnius" redaktorius, p. L.
Pruselis.
Amerikos Lietuvių Dukterų
Dr-ja, per sekr. Helen Fahy 10.00
Dayton Ohio SLA 105 kuopa — 15.00
Dr. A. Urbonas — 5.00
Dr. G. I. Blošis — 2.00
Smulkesnė aukom — 8.00
Po \$1.00: M. Paupuras, Ig. Gu-
zauskas, J. Sakalas, F. Majaus-
kas, Ag. Kavaliauskienė, A. Vi-
limaltis; po 50c.: K. Znamens-
kas, A. Melišienė, V. Adomaitis,
K. Paulauskas. Šią \$30.00
sudėtinę auką konsulatui pri-

siuntė daytonietis J. A. Urbo-
nas.
Los Angeles, Calif.: Lietuvių
Laisvės Kliubas — 10.00
Pavienių kliubo narių suauko-
tas — 5.00
šias californiečių aukas konsu-
latui prisuntė p. K. Lubinas.

Viso aukų \$2,177.00
Už visas aukas konsulatams nuo-
širdžiai dėkoja savo ir vilniečių
vardu. Visos šios ir kitos aukos
Lietuvon išsiustos be jokio iška-
tų. Kiekvienas konsulatui pristaty-
tas centas eina Lietuvon ir tenka
vilniečiams.

Lietuvos Konsulatams,
100 E. Bellevue Place,
Chicago, Illinois.

Lietuvos generalio konsulato New York aukų pakvitavimas Nr. 20

Vilniaus reikalams:

A. Apšėgienė, Auburn, Me., pri-
siuntė surinktas aukas — \$6.80
Chas. W. Wasilius, Hilldale-
Plainsville, Pa. — 11.30
Kanados lietuvių sąjunga, per
A. Sakalą, Montreal, Kanada 14.00
VVS skyriaus, New Britain,
Conn., surinkta Vilniaus atga-
vimo minėjimo (prisuntė J.
Petkavičius) — 33.27
(po \$1.00 aukų — Pr. Ger-
dauskas, J. Juknelis, M. Pa-
lūčionis, A. Pilikonis, V. Mar-
teckis, N. Turskis, J. Aleksis-
nis, B. Tamošaitis, Iz. Rulis, J.
Šops, J. Druaika, K. Savio-
kienė, K. Narusevičius, P. Uo-
nis, J. Jokimas).
Taurų Kliubas, Scranton, Pa.,
per W. A. Meškuną — 25.00
John Anumas, Brooklyn, N. Y. 20.00
VVS Montreale skyrius, per A.
Sakalą — 51.00
Lietuvių Užkū Gedimino Kliu-
bas, Haverhill, Mass., per S.
Dzingselavičių — 25.00
Is E. White Plains, N. Y., gau-
ta per S. Dailidieną — 30.00
(\$21.50; S. ir M. Dailidienai —
\$5.00, P. Mažeikiai — \$2.00, P.
Dailidienas — \$1.00, K. Dailidė-
nas — \$1.00).
Amalgamated Clothing Workers
of America, local No. 218, Bal-
timore, Maryland, per Al. Zab-
laske — 50.00
Ignas Budreckis, Elizabeth,
N. J. — 2.00
Sv. Izidoriaus Dr-Jos, Bronx,
N. Y., 40 metų sukaktuvių minė-
jimo surinkta ir prisuntė Ka-
zimieris Kavaliauskas — 33.45
(po \$1.00 aukų: Fr. Lukaše-
vičius, J. Kscenaitis, A. Stanke-
vičius, P. Borisas, M. Gaigali-
nė, M. Jasevičienė, E. Melenie-
nė, K. Kavaliauskas, E. Balta-
duonienė, J. Zutkis, J. Rysevi-
čius, J. Urbonas, K. Melėnas,
M. Grygariūnas, F. Markevičius,
V. Abakevičienė, L. Vaškevi-
čius, S. Kazlauskas, L. Muznik,
J. Misičienė, F. Zacharevičius,
S. Kavaliauskienė, M. Dautar-
tienė, S. Skarubas, B. Selkai-
tienė, A. Buinevičius, K. Urba-
navičius, B. Markunienė; po
50c. aukų: A. Zuzienė, A. Ja-
kaitienė, A. Baltaduonytė, J.
Gedronas, A. Dapkevičienė, V.
Brazauskienė, J. Jakaitis, M.
Buzanskis, M. Barščiauskas, U.
Misevičienė).
Bayonne, N. J., masinėse pra-
kalbose lapkričio 19 d. surink-
ta. Prisuntė Vincas Brunza 82.00
(prakalbas surengė ALP Kliu-
bas ir Sv. P. ir P. Draugystė;
aukų: — Liet. Užkū Kl. —
\$10.00; LDS 26 kuopa — \$5.00;
po \$2.00 — Lit. Dr-Jos 212 ku-
pa, kun. Stonis, M. Panelis, A.
Tumose, B. Micevičius Sr., po
\$1.00 — J. Vanagas, V. Brunza,
S. Radušis, F. Ralienė, Li-
tūdienė, J. Čiurinskienė, F. Ko-
lantienė, J. Bilūnienė, M. Vai-
vadienė, R. Zabackienė, O.
Grikaitienė, F. Tarosas, A. Bi-
chusa, J. Siurvilas, J. Čepins-
kas, J. Navickas, K. Mazliaus-
kas, J. Sonkus, P. Janiūnas, J.
Maceika, S. Stunguris, Mrs.
Stungurienė, Ribinskis, K. Čiur-
lis, J. Urbonas, Šerkšnys, J.
Rutkauskas, Kupčionis, J. Lu-
binskas, P. Klimas, D. Goup-
šas, Madišauskas, J. Mokevi-
čius, J. Radzevičius, J. Zalec-
kas, J. Kolanta, Paulauskienė,
A. Marcininkas; smulkų aukų
\$19.00).
Sandaras 33 kuopos, Norwood,
Mass., 25 metų sukaktuvių mi-
nėjimo surinkta (prisuntė J.
M. Tumavičienė) — 36.00
(po \$1.00 — J. M. Tumaviče-
nė, K. Jurgelūnas, Br. Pečiū-
lis, K. Mickunas, G. Kraupas,
J. Arlauskas, O. Kavaliauskie-
nė, Ed. Tumavičius, P. Yankus,
St. Vasiliauskas, A. J. Namak-
sy, J. M. Pečiulis, S. Naudžiū-
nas, P. Yokušėnas, C. Vileišis,

A. Tumašauskas, J. Kapochu-
nas, J. Keslerienė, A. Yuga, B.
A. Tumavičius, P. Gaidelis, L.
Gaideliene, J. Versackas, A. K.
Nevickas, E. Baužienė, mok.
I. Jurėnaitė, inž. B. Vasiliaus-
kas; po 50c. — K. Adamkevi-
čius, J. G. Petrauskas, B. Va-
latkaitė, A. Wallackas, V. Go-
nipro, T. Grevis, J. Jonusho-
nis, F. Cofsky, M. Shergalis;
po 25c. — Mrs. J. Styles, A.
Jasionis, J. Sklupas, B. Sher-
galiūtė, M. Valatkienė, J. Ko-
mandulis, A. Gasson, J. Dixon;
smulkų — \$2.50).

VVS skyrius, Baltimore, Md.,
surinko — prisuntė adv. Na-
das Rastenis — 134.88
(aukų: DLK Kestučio Dr-ja
— \$50.00; Moterų Piličių Kliu-
bas — \$20.00; M. Jurksaitė — \$1.00;
A. Kurelaitis — 50c., per juo-
du aukų po \$1.00 — J. Dum-
ša, A. Mikalajunas, adv. T.
Grajauskas, K. Kučauskas, Jr.,
A. Jovaiša, A. Dumša; po 50c.
— K. Karpavičienė, Juocienė,
P. Dumšienė, P. Grajauskienė,
K. Gailiūnienė; smulk. aukų
— \$1.00).

VVS skyriaus susirinkime lap-
kričio 12 d. aukų: K. Stukis,
— Laisvės Paskolos bonu
\$25.00, M. Jurksaitė — \$5.00;
V. ir Pr. Velskai — \$2.00; po
\$1.00 — Br. Aleknavičius, K.
Matuliasukas, S. Levanavičius,
V. Lukasevičius, V. Bielis, T.
Matuliasukienė, A. Janušis, V.
Pledas, J. ir M. Milunaitis,
M. Kučinskienė, K. Dominikai-
tienė, P. Jaras, K. B. Kučaus-
kas, K. Juraitienė, M. Bulotie-
nė, D. Galinaitienė, K. Jari-
nė, A. Kilkis, J. Galinaitis, E.
Dikiniene, J. Mikalauskas; po
50c. — A. Nemura, M. Rutkus,
P. Šinušas, F. Rutkus, K. Jen-
kins, Valinskas; smulkų au-
kų — \$7.00; viso — \$63.05, ren-
gimo išlaidų — \$9.17, lieka —
\$53.88).

Am. Lietuvių Tautininkų Kliu-
bas, Brooklyn, N. Y., per J.
Narydą — 50.00
Juozas Kripaitis, Ann Arbor,
Mich. — 5.00
Vilniaus Fondas, Hartford,
Conn., per A. J. Mašiūtą 160.00
Monika Witkus, Richmond Hill,
N. Y. — 2.00
Adv. William F. Laukaitis, Bal-
timore, Md. — 100.00
Liet. Piličių Kliubas, Hudson,
Mass., per J. Jackevičių — 25.00
SLA 2 apskr. Mass. valst.,
per J. Dvarecką, Worcester,
Mass. — 100.00

Lietuvių Lyros Choro, Balti-
more, Md., bankiete lapkri-
čio 19 d. surinkta, prisuntė
P. Paserskis — 6.00
K. Kavaliauskas, Bronx, N. Y.,
per A. Stankevičių — 5.00
J. Ramanauskas, Minersville,
Pa., per dienr. "Laisvę" — 13.00
Operetės Choro, Brooklyn, N.
Y., parengime lapkričio 19 d.
surinkta, prisuntė P. Bajor-
as — 53.00
(aukų: Op. Choras — \$5.00;
po \$1.00 — Pranas Bajoras,
Jieva Bajorienė, J. Karpus,
Mrs. Jakštys, M. Mičas, K.
Jankus, Kavaliauskas, Mrs.
Shedlow, Menderis, Sniečkus,
G. Lapė, P. Atkočaitis, J. Be-
keris, P. Vizbara, E. Vizbarie-
nė, P. Adomaitis, K. Bagdonas,
P. A. Pranaitis, P. Litvaitis,
P. Pėstininkas, Karakitinai, A.
Gudonis, S. Karvelis; po 50c. —
J. Arnot

Žinios iš Lietuvos

Vilnius po mėnesio

Nors per mėnesį ne ką galima padaryti, vis dėl to praverdavo, kas buvo ir kas dabar yra, kas per mėnesį Vilniuje pasikeitė.

Jei prieš mėnesį užėjus kavinėms galejai gauti tik juodą kavą be cukraus, su gabaliu seno saldainio, jei restoranuose truko duonos ir valgio pasirinkti negalėjai, bet valgyti teko tai, ką davė — šiandien kavinės gyvena normalius laikus, su cukrum, pyragaičiais ir klijentais; šiandien valgyklos įsikūnė naujų valgytojų, teikia įvairių ir skanų maistą.

Jei prieš mėnesį buvo ilgos eilės ties duonos krautuvenomis, tai šiandien visi ir visokio maisto gauna be eilių ir pakankamai, nevaržomai, be kortelių. Jei krautuvių langai ir durys buvo geležimis uždarytos, tai šiandien visos gražiai apšviestos, visos atviros, su prekėmis ir pirkėjais.

Sutvarkytas valietų klausimas. Aprūpinta darbu didelė dalis vilniečių darbininkų. Grendžiamos negrystos gatvės, tvarkoma užversta Katedros aikštė, normaliai dirba kiti miesto darbai. Mieste palaikomas normalus autobusų susisiekimas, kad ir pasenusiais autobusais, jau ir pačių vilniečių nemėgiama „arabais“. Iš visų Lietuvos dalių normaliu tvarkaraščiu ateina ir išeina traukiniai, vis dažnesni ir automobiliai bei autobusai iš užmiestė, ne vienoje linijoje atgaivintas ir autobusų susisiekimas su periferijomis.

Ramus šiandien Vilniaus ir krašto gyventojas ir de. savo turto bei gyvybės. Policija tvarkingai ir budriai eina savo pareigas. Visai apirimo ir prieš mėnesį buvusios tarpusavio vietos mažumų peštynės, apraminta senojo raugo neapykanta.

Ligi istorinės spalio 23 dienos Aušros Vartų Koplyčia ir daugelis žymesniųjų bažnyčių buvo uždaryta, užrakinta, neįleidžiami maldininkai. Šiandien iš visų bokštų skamba varpai, prie visų altorių laisvai laikomos pamaldos.

Lietuviams Vilniun įeinant nebuvo čia nei vieno laikraščio, apmirus visas kultūrinis gyvenimas, šiandien jau eina dienraščiai, apsitvarkyta su mokyklomis ir pradėdamas normalus darbas: visur mokomasi lietuvių kalbos, rengiami kursai, paskaitos, veikia teatrai, kinematografi, veikia laikina Vilniaus radio stotis, o po mėnesio baigta atstatyti sugriauta senoji Vilniaus radio stotis.

Valdžios bei savivaldybių įstaigos dar ne visos galutinai sutvarkytos ir perimtos, bet ir čia gana daug padaryta. Normalus gyvenimas ir šioje srity jau pasireiškia, kad ir labai apkrautas įstaigos darbu, kad ir apgultas interesantų, tačiau jau nėra tos spraudos, nereorganizuoti ar bent nepradėta tvarkyti ir taikyti Lietuvos, ne svetimam, gyvenimui.

Prieš mėnesį tuščios buvo Vilniaus turgavietės. Niekas nenešė jokių žemės ūkio produktų, rodė jų ir nebuvo. Šiandien atgijo senieji Vilniaus „basakai“, veikia įsteigti Maisto punktai, išsiriškiavę vežimai turgavietėse, dideliais buriais varomi galvijai į senas skerdyklas. Gyvenimas įeina vis į normališkesnę įvėžę. L. A.

Traukė kačiukus, o ištraukė pinigų

Vabalininko vals. (Biržų apskr.) gyvena labai kukli moterėlė Pikunienė Magdė.

Vyras, Amerikoje gerai uždirbdamas, karts nuo karto prisijusdavo jai šimtą-kitą butiniams pragyvenimo reikalingams. Moterėlė ramiai sau laukė senatvės. Bet va, vieną gražią dieną grynai iš Amerikos jos vyras parsiveždamas su savim per 4,000 dolerių. P-nė tik Dievui už dolerius dėkojo, užtat nei giminėms keletos šimtinių nepagailėjo, nei artimiesiems. 5,000 litų padėjo į banką, o likusius suėdė bonkų ir pėslešė po krosnims, kitaip sakant vištėdėje. Apie dolerius apieilinkė greit pasklido gandas ir kaimynai vienas paskui kitą pradėjo ją lankyti ir pataikauti, o apskresni net sugebėjo sužinoti ir kur pinigai paslėpti. Štai vienas iš jų jos kaimynų, butent Busevičius vieną dieną užėjus paprašė dovanoti jam naująjį kačiuką.

— Pasiimk, auro po pečiu mi kniaukis — leido P-nė. Šis gana ilgai ir kantriai krapštė lazdele kačiukus, o šie nėjo artyn ir gana, o tuo tarpu P-nė besirušdama nė pamatė, kaip Busevičius užant pasislėpė bonką.

— Nepasiduoda rupužė!... Bet mat juos galai — pastebėjo B-čius ir išėjo. P-nė nė dėmesio nekreipė į įšeinantį, o šis tuo tarpu išėjus išsiskratė pinigus ir kišene į kiek luterėjus vėl sugrįžo, pasiryžęs vis dėlto kačiuką susigauti. Jam antrą kartą beveikant kačiukus, neva iš mūro plyšio iškrito tuščia bonka ir kaip nieko dėtas ją pastumė P-nė. Esą, bučiau ir stiklais susižeidęs dėl prakeiktų kačiukų. Pasiimk!

Pikunienė apstulbo, o jis sau kačiuką ramindamas išėjo. Išėjo ir viskas, o nukenėjusi ilgai suko galvą, kur ir kaip galėjo pinigai pradingti. Kreipėsi į vietos buratininkę. Ši patarė iki raudonomo užkaišinti pasagą ir mesti ją į krosnį. Esą, j kuria pusę pasaga kris, ten ir vagis busias. Dėja, pasaga teigiamų rezultatų nedavė. P-nė tada atvyko į Biržus ir čia kreipėsi pas kortininkę prašydama patarimo, žinoma prieš tai viską kortininkei nupasakodama. Ši, budama išmaninga, išbūrė, kad esą kortos rodančios, jog pinigų bus paėmęs šviesiaplaukis kaimynas. Antra kortininkė, kuriai taip pat aplinkybės išpasakotos, patvirtino tą patį. Kadangi iš kaimynų šviesiaplaukis yra tik vienas Busevičius, tai P-nė jam iškėlė bylą.

Lapk. 22 d., Panevėžio apygardos teismo išvažiujamoji sesija Biržuose svarstė šią bylą ir rado B-čių kaltu. Nubaudė jį 6 mėn. kalėjimo ir atiteisė P-nėi 2,300 litų civ. įieškinį. L. Z.

Vokiečiai tvarko Suvalkų „trikampį“

Vadinamą Suvalkų trikampį, priskirtą prie Rytprusių Gumbinės srities, vokiečiai pradėjo tvarkyti labai planingai ir pagrindiniai. Gumbinės statybos ir planavimo įstaigos rengia šiam trikampiui didelį statybos planą, kuris galutinai galės būti įvykdytas tik dešimtimis metų ir kuris iš pagrindų pakeis krašto išvaizdą, žinoma, duodamas jam visai vokišką atspalvį. Suvalkų mieste jau veikia vokiškos mokyklos. Visame krašte yra rodomos Rytprusių partinės propagandos filmos ir gastroliuoja Alenšteino ir „Kraft durch Freude“ teatrai ir tt. Pačiame Suvalkų mieste keičiasi ir gatvių pavadinimai. Didžioji Suvalkų gatvė dabar vadinasi „General Brandt Strasse“, pagerbti generolui Brandtui, kuris Suvalkų trikampį užėmė.

Pietuose prie Rytprusių yra prijungta dalis buvusios Lenkijos žemių, kurios sudaro naują „Regierungs — Becirkung“ Cichenau. Lenkijos laikais tai buvo Ciechanov. Šio naujojo „Regierungs — Becirkung“ viršininku yra paskirtas gauleiterio Kocho pavaduotojas Dr. Betke, Regierungs — prezidento titulu. Svarbiausias Dr. Betke uždavinys — įgyvendinti Kocho ūkiškuosius planus ir varyti kolonizacijos darbą Vokietijos rytuose. L. Z.

Statyba

Šiemet Lietuvos miestuose pastatyta ar tebebaigiama statyti 4,980 trobėsiai, i kuriuos įdėta apie 66 milijonai litų. Pernai buvo pastatyta 5,500 trobėsijų su maždaug 53 milijonų litų kapitalo. Pereitųjų ir šių metų statyba Lietuvoje laikoma rekordine, nes anksčiau tokios sumos i statybą niekuomet nebuvo įdedama. Ankstesniais metais budavo pastatoma per metus už 20—30 milijonų litų. Į gyvenamuosius namus šiemet įdėta apie 45 milijonai, pernai 34 mil., iš kurių 31 mil. litų mūrinei statybai (pernai 24 mil. lit.). Kaune i statybą įdėta lygi pusė tos sumos, butent apie 33 milijonus (pernai 22 mil.). E.

Vilniui ir jo srity yra 370 gydytojų

Vilniaus sveikatos departamento įgaliojimo įstaiga, atlikusi medicinos reikalų pertvarkymo darbus, netrukus bus likviduojama. Vilniaus m. ir apskr. sveikatos reikalus ateity tvarkys prie apskr. viršininko įstaigos steigiamas sveikatos reikalų inspekcija, kuriai vadovaus ats. pulk. leit. Dr. Jurgelionis. Ši inspekcija aptarnaus visą Vilniaus miestą ir apskritį.

Valkininkų apskr. gydytojų skiriamas gyd. S. Bielinis. Sveikatos departamento įgaliojimo pulk. leit. gydytojas Usas, baigęs medicinos reikalų pertvarkymo darbus, vadovaus Vilniaus s-vės sveikatos skyriui.

Šiuo metu, lenkų gydytojų duomenimis, Vilniuje ir Vilniaus srity yra apie 300 nuolatinių ir apie 70 iš kitur atsikėlusiu gydytojų. L. Z.

Švenčionių apskritis yra lietuviškiausias

Iš visų trijų naujųjų apskričių — Vilniaus, Valkininkų ir Švenčionių, šis pastarasis yra visų lietuviškiausias ir tautiškai susipratęs. Tai nuostabi gražus kraštas, primenąs Anykščių ir Zarasų apieilinkes. Čia daug miškų ir ežerų, kurių grožiu buvo ir lenkai susidomėję, nes ir Švenčionieliams ir Pabradai buvo pripažinę vasaričių teises. Vasaros metu čia suvažiuoja atostogauti iš Vilniaus ir tolimesnių vietų. Žemės čia smėlėtos, ukių daugiausiai smulkios, neiškirstyti i vieniškius, ir nors žmonės darbštūs, kantrūs, varguose užsigrūdinę, tačiau dėl blogos lenkų administracijos suvargę ir suskurę. Kad vyriausybės paskirtas apskr. viršininkas ne tik patis asmeniškai priima visus kaimiečius ir su jais sveikinaisi paduodamas ranką, bet dar patis lankosi kaimuose, išklausydamas žmonių pageidavimų, tas daugelį iki ašarų jaudina. Žmonės čia niekuomet nepriedavo prie panašaus lenkų valdininko. Lenkų storasta niekuomet nekalbėdavo su kaimiečiais ir jų skundų neprimdavo, niekas ir skystis nedrįsdavo, o jei važiuodavo i kraštą, tai storo rastos automobilį lydėdavo bent 20 policininkų. E.

Anglija pasigenda lietuviškų produktų

Gaunama žinių iš Anglijos, kad anglų sviesto ir bekono rinkoje nemažai pasigendama lietuviškų produktų, kurių dėl karo priežasčių ten menkai patenka. Dabar einančios Rytų Europos geležinkelų konferencijos nutarimų pasėkoje tvirtinama, kad ateity turės žymiai padidėti per Lietuvą tranzitas iš Sov. Sąjungos i Vokietiją ir atgal. Taip pat tvirtinama, kad dėl pakitėjusių padėties Baltijoje, šių kraštų prekyba ateity labiausiai pagyvės po Vokietija ir Sovietų Sąjunga, kuri atsistosianti prekių mainų atžvilgiu su Baltijos valstybėmis jei negrėta su Vokietija, tai pirmoji vietoj po Vokietijos. E.

Gilins Šventosios uostą

Butiniais ukiniiais sumetmais nusistatyta Šventosios uostą pagilinti iki 11 metrų, kad i uostą galėtų įplaukti ir didieji jūriniai laivai. Gilinimo darbams perkama didelė žemė, kuri galėtų kasti jūros dugną iki 11 metrų ir iškasti apie 200 kubinių metrų jūros grunto. Be to, perkamas vienas tvirtas vilkikas ir 3 šalandos iškastoms žemėms šalin pagabenti. E.

Sanitarinė pagelba Vilnios gyventojams

Lietuvos kariuomenės sanitarijos valdyba yra padariusi neįkainuojamą paslaugą suvargintųjų Vilniaus krašto gyventojų masėms, pasiūsdama ten istisus burius su gydytojais, sanitarais ir slaugėmis ir teikdama žmonėms nemokamą medicinos pagalbą. Gryžę gydytojai ir sanitarai pasokąja jaudinančių nuotikių iš savo patyrimų Vilniaus srities kaimo gilumos. Viena gailestingoji sesutė praneša, kad vilniečiai gyventojai ašarodami pasakojosi nebebuve turėję medicinos pagalbos nuo 1920 metų, tai yra nuo to laiko, kai čia tokią pagalbą pirmąjį kartą teikė musų kariuomenės sanitariniai būriai. Gyventojai visą 19 metų buvo be sveikatos pagalbos, nes sanitarinių punktų nebuvo, o pas gydytoją eiti niekas neturėjo pinigų. Lenkų valdžia pataikavo tik dvarininkams, kaimiečius skriausdama ponų naudai. Lenkų valdžia temokėjusi iš žmonių ūkesčius lupiti. Musų sanitarų apsilankymą vilniečiai vadina stačiai Apvaizdos jiems siųstą malonę. Seneliai sakė, kad dabar jie galėsia ramiai numirti, nes žinios, kad jų vaikai bus žmoniai, o nebe išnaudotojų valdomi. Vienas senelis gudas nuo Vilniaus Tilžės pareiškė, kad per savo ilgą gyvenimą jis tik du kartus iš uniformuotų žmonių girdėjęs švelnų žmonišką žodį, tai buvę 1920 metais, kada buvo atėjusi Lietuvos kariuomenė ir dabar. E.

Didėja mokytojų skaičius

Lietuvoje pradžios mokyklų ir mokytojų skaičius kasmet didėja. Pav. 1933 m. pradžioje Pradžios Mokslo departamento žinioje buvo 4,300 pradžios mokyklų mokytojų, o šių mokslo metų pradžioje jau per 5,500 mokytojų. Atgavus Vilnių ir jo sritį tas skaičius dar padidėjo apie 450 mokyklų ir per 1,300 mokytojų, taigi dabar viso bus per 6,800 mokytojų vien tik pradžios mokykloms. E.

Kuopų susirinkimai

NEW YORK, N. Y. — SLA 126 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 5 dieną, 8 valandą vakare, SLA Centro Rastinėje, 307 West 30-th Street. Visi nariai ir narės šiam susirinkime būtina dalyvaukite, nes yra svarbių reikalų aptarstymui. Pasiestengite pribūti laiku, nes susirinkimas prasidės lygiai 8 valandą, kad anksčiau ji užbaigis, nes po susirinkimo bus draugiškas pasikalbėjimas su užkandžiais ir gėrimais.

A. Pupeliutė, sekr.

Rašytojai užmezgė draugiškus ryšius

Kauniškiai rašytojai ir žurnalistai užmezgė artimus ryšius su savo vilniečiais draugais. Lietuvių rašytojų draugija savo centrą perkelia i Vilnių. Taip pat Lietuvių Dailininkų draugija. Daroma pastangų šioms draugijoms gauti iš Vilniaus savivaldybės buvusius kunigaikščių Oginskių rumus, kurie yra miesto centre ir turi keletą salių ir apie 50 kambarių. Kauno žurnalistai lapkr. 26 d. organizuoti lankėsi Vilnių kur buvo priimti vilniečių lietuvių žurnalistų. Gruodžio 3 d. vilniečiai lankėsi Kaune ir buvo Liet. Žurnalistų Sąjungos svečiai. Tomis progomis plačiai pasitarta bendrais Vilniaus krašto ir visos Lietuvos reikalais ir savo profesiniais klausimais. E.

A. Dėdinas, sekr.

MAHANOV CITY, PA. — SLA 211 kuopos metinis susirinkimas bus sausio 7 d., priprastu laiku, K. of C. svetainėje, W. Mahanov Ave. Visi nariai ir narės malonėkite pribūti, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite kandidatų piraštį prie SLA 211 kuopos, nes dabar eina Antras Pažangos Vajus ir yra gera proga prisirašyti be jokio įstoimo ir daktaro mokesčio.

A. Ramauskas, sekr.

AKRON, OHIO. — SLA 198 kuopos sekančias susirinkimas bus uopų vietoj, 350 E. South Street. Si svetainė nusamdyta visiems 1940 metams ir per visus metus susirinkimai joje bus laikomi. Taigi visi nariai neužmirškite aukščiau pažymėtą naują susirinkimo vietą ir atsilankykite i sekamą susirinkimą.

P. Yurgelis, laik. sekr.

ALBUQUERQUE, PA. — SLA 247 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sausio 14 d., 6 val. vakare, pas draugus Kavaliauskus 300 Todd St. Visi broliai ir sesės prašomi atvykti susirinkimui ir aptarti kuopos bėgančius reikalus. Taigi kiekvienas narys turime prisirašyti prie SLA 247 kuopos nors po vieną naują narį.

J. Pleckaitis, sekr.

WANAMIE, PA. — SLA 230 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 7 dieną, 2 valandą po pietų, priprastoje vietoj. Visi nariai ir narės malonėkite pribūti, nes yra

Lietuvių kalba Vilniaus bažnyčiose

Lietuvių kalba gryžta i Vilniaus bažnyčias, iš kurių buvo lenkų išguita. Jau laikomos lietuviškos pamaldos Aušros Vartuose, Katedroj, šv. Jono ir šv. Petro ir Povilo bažnyčiose. E.

Vilnius lietuviškėja

Vilniui jau įsikūrę nemažas skaičius lietuviškų krautuvių, knygynų, kontorų, biurų, įmonių skyrių ir tt. Visų tokių krautuvių ir įstaigų langai gražiai išpuošti lietuviškais motyvais, iškabintos taisyklingos lietuviškos iškabos ir viduj skoningai įrengta. Vilniaus gatvėse yra įtaisyti radio garsintuvai, prie kurių kas vakarą renkasi dideli pulkai gyventojų pasiklausyti pranešimų, žinių ir lietuviškos muzikos. Lietuvos Darbo Rumai Vilniuje steigia pirmąjį kultūros klubą. Artimiausiu laiku i Vilnių išsikels Kauno amatų mokykla. E.

Didėja mokytojų skaičius

Lietuvoje pradžios mokyklų ir mokytojų skaičius kasmet didėja. Pav. 1933 m. pradžioje Pradžios Mokslo departamento žinioje buvo 4,300 pradžios mokyklų mokytojų, o šių mokslo metų pradžioje jau per 5,500 mokytojų. Atgavus Vilnių ir jo sritį tas skaičius dar padidėjo apie 450 mokyklų ir per 1,300 mokytojų, taigi dabar viso bus per 6,800 mokytojų vien tik pradžios mokykloms. E.

Kuopų susirinkimai

NEW YORK, N. Y. — SLA 126 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 5 dieną, 8 valandą vakare, SLA Centro Rastinėje, 307 West 30-th Street. Visi nariai ir narės šiam susirinkime būtina dalyvaukite, nes yra svarbių reikalų aptarstymui. Pasiestengite pribūti laiku, nes susirinkimas prasidės lygiai 8 valandą, kad anksčiau ji užbaigis, nes po susirinkimo bus draugiškas pasikalbėjimas su užkandžiais ir gėrimais.

A. Pupeliutė, sekr.

Rašytojai užmezgė draugiškus ryšius

Kauniškiai rašytojai ir žurnalistai užmezgė artimus ryšius su savo vilniečiais draugais. Lietuvių rašytojų draugija savo centrą perkelia i Vilnių. Taip pat Lietuvių Dailininkų draugija. Daroma pastangų šioms draugijoms gauti iš Vilniaus savivaldybės buvusius kunigaikščių Oginskių rumus, kurie yra miesto centre ir turi keletą salių ir apie 50 kambarių. Kauno žurnalistai lapkr. 26 d. organizuoti lankėsi Vilnių kur buvo priimti vilniečių lietuvių žurnalistų. Gruodžio 3 d. vilniečiai lankėsi Kaune ir buvo Liet. Žurnalistų Sąjungos svečiai. Tomis progomis plačiai pasitarta bendrais Vilniaus krašto ir visos Lietuvos reikalais ir savo profesiniais klausimais. E.

A. Dėdinas, sekr.

MAHANOV CITY, PA. — SLA 211 kuopos metinis susirinkimas bus sausio 7 d., priprastu laiku, K. of C. svetainėje, W. Mahanov Ave. Visi nariai ir narės malonėkite pribūti, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite kandidatų piraštį prie SLA 211 kuopos, nes dabar eina Antras Pažangos Vajus ir yra gera proga prisirašyti be jokio įstoimo ir daktaro mokesčio.

A. Ramauskas, sekr.

AKRON, OHIO. — SLA 198 kuopos sekančias susirinkimas bus uopų vietoj, 350 E. South Street. Si svetainė nusamdyta visiems 1940 metams ir per visus metus susirinkimai joje bus laikomi. Taigi visi nariai neužmirškite aukščiau pažymėtą naują susirinkimo vietą ir atsilankykite i sekamą susirinkimą.

P. Yurgelis, laik. sekr.

ALBUQUERQUE, PA. — SLA 247 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sausio 14 d., 6 val. vakare, pas draugus Kavaliauskus 300 Todd St. Visi broliai ir sesės prašomi atvykti susirinkimui ir aptarti kuopos bėgančius reikalus. Taigi kiekvienas narys turime prisirašyti prie SLA 247 kuopos nors po vieną naują narį.

J. Pleckaitis, sekr.

WANAMIE, PA. — SLA 230 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 7 dieną, 2 valandą po pietų, priprastoje vietoj. Visi nariai ir narės malonėkite pribūti, nes yra

svarbių reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite savo draugus prisirašyti prie SLA 230 kuopos.

Anna Stravinskas, sekr.

CT. CARMEL, PA. — SLA 52 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 14 dieną, Lietuvių Klubo kambariuose, 2 valandą po pietų. Visi nariai ir narės malonėkite pribūti ir užsimokėti mėnesines duokles. Taigi bus rinkimas kuopos valdybos 1940 metams ir aptariamų kitų svarbių reikalų.

Jonas Kijauskas, sekr.

NEW BRITAIN, CONN. — SLA 34 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 11 dieną, 8 valandą vakare, Lietuvių Svetainėje, 354 Park St. Visi kuopos nariai malonėkite atsilankyti skaitlingai, nes bus išduota metinė atskaita ir užsimamas vietų naujos valdybos.

SHENANDOAH, PA. — SLA 303 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 6 d., 1 val. po pietų, Seimeno svetainėje, E. Centre St. Malonėkite visi nariai ir narės atsilankyti, nes bus svarbių reikalų aptarimui. Taigi atsiveskite savo draugus prisirašyti prie SLA 303 kuopos. Juzefa Paulavičienė, sekr.

WILKES BARRE, PA. — SLA 115 kuopos susirinkimas įvyks sausio 7 d., 1 valandą po pietų, Lietuvių Progresyvio Klubo svetainėje, 325 E. Market St. Nariai kviečiami skaitlingai dalyvauti, nes valdyba išduos metinį raportą iš kuopos stovio.

J. Stanislovaits, sekr.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius, "Kelivio" Name, 255 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. John B. Borden, 2291 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5. Vakara: 6 iki 8. Telefonas: Canal 1175.

Adv. K. P. Gugis, Chicago, Ill. Kam.: 1431-1434. Namuo: 3323 So. Halsted St. Ofisas: 127 N. Dearborn St., Vakara: 6 iki 8.30.

Adv. C. Voketaitis, 56 Court Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: TRiangle 5-3622 Tel.: EVergreen 8-7176

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS SLA. NARYS Tel. So. Boston 9423 322 W. Broadway, South Boston, Mass.

Benedict J. Schegaus Real Estate & Insurance Mortgage Loans 195 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel.: EVergreen 7-1241

John Naghten & Co. Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite "Naujienas".

"Naujienos" yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsirašykite "Naujienas" šiandien. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (išimant Chicago), \$5.00. Chicagoje ir Europoje — \$8.00.

Money Order ar čekį siųskite:

"NAUJIENOS"

1739 South Halsted Street CHICAGO, ILLINOIS

Susipažinimui kopiją pasiusime veltui

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRASTIS VIENYBĖ

Svarbūs įvykiai Dabar Kasdien Atsitinka

VIENYBĖ skaitydami kasdien sužinosite svarbiausias įvykius kare, Lietuvoje ir visame pasauly.

VIENYBĖ plačiai rašo apie Amerikos lietuvių veikimą, kelia alkštėn ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslią ir kultūrą, kovoja su lietuvių nutaistimu.

VIENYBĖ kas savaitę leidžia jaunimui puslapi angli kalba, Moterų Pasauli, Philadelphiajos žinių ir Kanados puslapius.

VIENYBĖS dienraštis metams slunčijamas už \$5.00. Meting prenumeratą išysk sumokėję dienraščio mėnį gauna dovanoms knygų.

VIENYBĖS vienos dienos laida nemokamai siunčiama susipažinti.

VIENYBĖ turi turtinę knygyną. Reikalaukite katalogų. VIENYBĖ užlaiko didelę spaustuvę. Spausdina laikraščius, žurnalus, reikalingas kontorams knygas ir atlieka visus kitus spaudos darbus. Visais reikalais kreipkitės:

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS UŽSIENIŲ INFORMACIJŲ BIURAS. Parduoda laivakortes visų linijų geriausiais laivais. Išrupina dokumentus ir išrenkia keleivius i visas pasaulio kalis. Pagelbsti surasti seniau atvykusių laivų vardus ir datas. Ildija įvairius dokumentus, įgaliojimus, pirkimo ir pardavimo aktus. Daro nuorašus ir vertimus visomis kalbomis. Persiunčia pinigų ir siuntinius i Lietuvą.